

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZE
DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Leto VIII. številka 10. oktober 2000

poštšina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

61
P2289

Panatus®
tablete, sirup

Panatus® forte
tablete, sirup

butamirat citrat

Pot do mirnega spanca

- odpravlja akutni in kronični suh in dražec kašelj različnega izvora
- primeren za otroke in odrasle, tudi za sladkorne bolnike
- pomirja kašelj pred diagnostičnimi in terapevtskimi posegi v bronhijih in po njih, pred operacijo in po njej
- ne povzroča sedacije in odvisnosti

Skrajšano navodilo

Indikacije. Panatus je indiciran za zdravljenje akutnega in kroničnega dražečega suhega kašlja različnega izvora, kašlja pred diagnostičnimi posegi v bronhijih in po njih, pred operacijo in po njej ter za zdravljenje oslovskega kašlja. **Odmerjanje.** Panatus odmerjamo glede na starost bolnika, farmacevtsko obliko ter pogostost in moč kašlja. Sirup Panatus forte, odrasli: 4-krat na dan po 1 veliko žlico (15 ml); otroci, starejši od 12 let: 3-krat na dan po 1 veliko žlico; stari 6 do 12 let: 3-krat na dan po 2 mali žlici (5 ml); stari 3 leta do 6 let: 3-krat na dan po 1 malo žlico. Tablete Panatus forte, odrasli: 2-krat do 3-krat na dan po 1 tableto (50 mg); otroci, starejši od 12 let: 1-krat do 2-krat na dan po 1 tableto. Sirup Panatus, odrasli: 3-krat do 4-krat na dan po 6 malih žlic (5 ml); otroci, starejši od 9 let: 4-krat na dan po 3 male žlice; stari 6 do 9 let: 3-krat na dan po 3 male žlice; stari 3 leta do 6 let: 3-krat na dan po 2 mali žlici; stari 1 leto do 3 leta: 3-krat na dan po 1 malo žlico; stari 6 mesecev do 1 leto: 4-krat na dan po pol male žlice (2,5 ml). Tablete Panatus, odrasli: 2-krat do 3-krat na dan po 2 tableti (20 mg); otroci, starejši od 12 let: 3-krat na dan po 1 tableto; stari 6 do 12 let: 2-krat na dan po 1 tableto. **Kontraindikacije.** Preobčutljivost za zdravilo. **Nosečnost in dojenje.** Ker z zdravljenjem nosečnic ni izkušenj, zdravila v prvih treh mesecih nosečnosti ne priporočamo. Svetujemo tudi previdnost med dojenjem, saj ne vemo, ali zdravilo prehaja v materino mleko. **Interakcije.** Klinično pomembne interakcije z drugimi zdravili niso znane. **Stranski učinki.** Zelo redko in v blagi obliki se lahko pojavijo kožni izpuščaji, prebavne motnje in vrtoglavica. Stranskih učinkov, značilnih za opiatne antitusike, ni. **Preveliko odmerjanje.** Zdravljenje blažjih oblik zastrupitve ni potrebno. Pri hujših oblikah priporočamo izpiranje želodca, aktivno oglje in odvajalo, spremljanje življenjskih funkcij in po potrebi simptomatsko zdravljenje. **Oprema.** 200 ml sirupa Panatus (4 mg butamirat citrata/5 ml) in 200 ml sirupa Panatus forte (7,5 mg butamirat citrata/5 ml), 10 tablet Panatus po 20 mg in 10 tablet Panatus forte po 50 mg butamirat citrata. **Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.**

Krka, d.d., Novo mesto
Šmarjevska cesta 6
8501 Novo mesto
www.krka.si

Panatus®. Za noč brez kašlja.

Lahko pomagamo!

Hartmannov
Inco sistem
zanesljivo varuje
pri vseh stopnjah
inkontinence.

Sledite barvam!
Označujejo namreč
štiri stopnje
inkontinence
in stopnjo vpojnosti
posameznega
izdelka.

merit

Merit d.o.o.,
uvoznik in ekskluzivni
zastopnik medicinskih
izdelkov Hartmann
Šmartinska 130,
1000 Ljubljana,
Slovenija
tel.: 01 548 37 10
fax: 01 548 37 46

Hospitalna higiena

POPOLNA IN VARNA

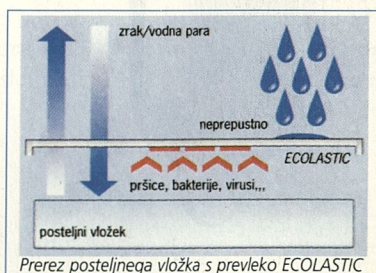

Ecolastic®

Zaščitne prevleke za
posteljne vložke

- ▶ iz kože prijaznega materiala
- ▶ neprepusten za pršice, viruse
in bakterije
- ▶ laboratorijsko testiran

Ecolastic® prevleke zaradi izjemnih
kvalitet ter higiensko-epidemiološkega,
pa tudi ekonomskega vidika, dosegajo
pomembno vlogo pri preprečevanju
infekcij in ohranjanju dobrega počutja
bolnikov in varovancev.

Professional Hygiene

The Service Company

INFORMATIVNI BILTEN

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE -
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

UTRIP

ODGOVORNA UREDNICA:

Irma Antončič

UREDNIŠKI ODBOR:

Irma Antončič, Bojana Filej, Irena Istenič,
Petra Kersnič, Veronika Pretnar Kunstek

LEKTORICA: prof. Cvetana Tavzes

PREVAJALEC: Primož Trobevšek

NAKLADA: 11550 izvodov

LETNA NAROČNINA: 4500 SIT

Za člane plačano z članarino.

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Ljubljana, Vidovdanska 9
telefon, telefaks: 061/316-055, tajništvo Zbornice - Zveze
telefon, telefaks: 061/1344-903, naročnine, računi
e-mail: zveza.med.sester@siol.net
Žiro račun: 50101-678-48641

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,
tel.: 061/1408-202, tel/faks: 1400-315

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o.
Vrhnika, Krožna pot 2, tel.: 061/757-850,
faks: 061/757-855, e-mail: starling@siol.net

TISK:

Tiskarna POVŠE
Povšetova 36 a, Ljubljana,
tel/faks: 061/301-152

IZHOD

Ko obremenjen si s stvarmi,
š katerimi moraš živeti še dneve in noči,
Takrat se ti vse na svetu obupno zdi,
še sam sebe ne prenašaš več,
obupaš, se zapreš, odideš...
Nikogar ni, ki pomagal bi ti.

Nimaš več moči, da bi obremenjeval
še s stvarmi, ki jih moraš izpolniti,
Da ne veš kako, zakaj tako,
Zakaj pričakujejo,
Da ti si zmožen še več kot le to.?

Le ti veš, ni izhoda, je le cilj,
Ni volje, a je naloga, je dolžnost,
Da nedokončano delo storiš,
Da čeprav se z nevoljo boriš,
Hkrati molčiš, se solziš,
A zavedaš se, da na koncu na vse tegobe
pozabiš,
Ko vidiš, da za svoje delo
Zaslužno plačilo dobiš.

Klavdija Prah

Fotografija na naslovnici:

Delovni sestanek članov izvršilnega odbora Psihiatrične - neurološke sekcije

SLOVENSKA KONFERenca
KATASTROFNE IN VOJNE MEDICINE

OBČNI ZBOR DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTER
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJE

MEDNARODNE IZMENJAVE

DELO ZBORNICE - ZVEZE

- SEPTEMBER NA ZBORNICI ----- 7
- O MEDICINSKIH SESTRAH SO
ZNANE SLOVENKE IN SLOVENCİ OB 12. MAJU 2000 REKLI --- 8

ICN

- NOVICE IZ ICN ----- 12

UDELEŽILI SMO SE

- POROČILO Z UČNE DELAVNICE
KAKOVOST IN ZDRAVSTVENA NEGA ----- 16
- SLOVENSKA KONFERenca KATASTROFNE IN VOJNE MEDICINE -17
- POROČILO S 6. SVETOVNEGA KONGRESA
MEDICINSKIH SESTER PRI ANESTEZIJI ----- 18
- KONTRACEPCIJA V TRETJEM TISOČLETJU ----- 20

PREDSTAVLJAMO VAM

- PRAVILNIK O ORGANIZACIJI IN DELOVANJU
ZDRAVSTVENE NEGE V KLINIČNEM CENTRU ----- 22
- JOŽICA ROŽMAN ----- 25

IZ DRUŠTEV

- OBČNI ZBOR DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTER
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJE ----- 27

IZ SEKCIJ

- KLINIDRAPE® EORNA FUNDACIJA PERIOPERATIVNE
ZDRAVSTVENE NEGE ----- 30
- STROKOVNO SREČANJE MEDICINSKIH SESTER V
MANAGEMENTU ----- 32
- MEDNARODNE IZMENJAVE ----- 34
- POROČILO Z LETNEGA SESTANKA ENSG 2000 ----- 36

KOLABORATIVNI CENTER SZO

- PROFESIONALNI JEZIK ZDRAVSTVENE NEGE-KDO, KAJ, KJE - 41

MI MED SEBOJ

- MARIHUANA-HAŠIŠ ----- 42

RAZMIŠLJANJA

- UVAJANJE SPREMEMB V ZDRAVSTVENI NEGI ----- 44
- RAZMIŠLJANJA ----- 45

S HUMORJEM JE LAŽJE IN LEPŠE

- "OLIMPIADA ZA VSE" ----- 47

IZ DELOVNIH SREDIN

- SLOVENSKO MEDNARODNO ZDRUŽENJE ŽENSKA SILA
NAM JE PODARILO DVIGALO ZA KOPANJ ----- 48

NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH

- RAK DOJKE IN RAK RODIL
VODNIK ZA BOLNICE NA POTI OKREVANJA ----- 49

OBVESTILA

52

SREČANJA V TUJINI

58

Vljudo prosimo, da prispevke za objavo v naslednji številki UTRIPA pošljete do 25. v mesecu
in če je le možno na disketah ali na e-mail: zveza.med.sester@siol.net.

Uredništvo

SEPTEMBER NA ZBORNICI

Petra KERSNIČ

Za nami je letošnje vroče poletje. Z nami so že sveža jutra, toplo opoldne in prijetni popoldnevi ter hladna sapica ob večerih, vse to pa nam ponuja samo ta letni čas. Iz počitnic smo se vrnili napolnjeni z močmi in voljo za ustvarjanje – torej je jesen tudi čas za ustvarjanje, novo načrtovanje in tudi za nove odločitve.

Mesec september ima ime po latinskem števniku septem- sedem, saj je bil pred reformo koledarja to sedmi mesec v letu. Slovenci mu pravimo kimavc, poberuh, jesenik, miholšček,, malomašnik, sadnik, šentmihelski mesec, jesenščak, jesenski mesec, devetnik in še so jih zapisali.

In kaj smo delali in s kom smo se srečali v septembru:

6. september - sodelovanje na 1. slovenski konferenci katastrofne medicine v Portorožu, na kateri smo nastopali kot soorganizator.

13. september - 21. seja Upravnega odbora, na kateri je bila osrednja točka pregled finančnega poslovanja za obdobje od januarja do julija 2000.

14. september - 12. seja Častnega razsodišča.

15. september - ustanovni občni zbor Sekcije medicinskih sester v managementu.

21. september - seja Komisije za izobraževanje.

26. september - seja Uredniškega odbora Utripa.

27. september - seja Kordinacijskega odbora zbornic v zdarsvtvu, ki nimajo javnih pooblastil.

28. september - 7. seja Koordinacijskega odbora strokovnih sekcij na Bledu;

- sestanek delovne skupine za nomenklaturu poklicev.

29. september - seja Uredniškega odbora Utripa Na Zbornico - Zvezo je neuradno zašel dopis PRODENT DENTAL MEDICAL D.O.O., ki vabi "spoštovane doktorje/ ice /stomatologije ", da svoje sodelavce v timu vpišejo v Višjo strokovno šolo za ustne higienike. Na nas se je obrnilo kar nekaj medicinskih sester, ki so želele dodatna pojasnila, ki pa jih žal nimamo. Na sedež firme, ker v dopisu ni kontaktne osebe, smo naslovili dopis, v

katerem smo želeli več informacij, predvsem pa nas je zanimalo, kje je šola verificirana in kakšen je njen program. Naši predstavniki strokovne sekcije medicinskih sester v zobozdravstvu o tem niso bili obveščeni, prav tako pa o tej šoli nimajo nobenih podatkov na Ministrstvu za zdravstvo. Še naprej si bomo prizadevali priti v stik s strokovnjaki, ki so organizatorji te višje šole.

Naš namen je zgolj opozoriti tiste zdravstvene tehnike ali medicinske sestre, ki bi se vpisali v ta program, da natančno preverijo, v kakšen program vstopajo in kaj jim ta prinaša. Program ima namreč visoko ceno in traja po razpisu dve leti.

V poročevalcu Državnega zbora št. 80 z dne 18.9.2000 je bil objavljen Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti – skrašani postopek, ki ga je vložila Vlada R Slovenije. 28. 8. 2000 je skupina poslancev (Poročevalec št.73 – Utip 7-8) vložila svoj predlog in ker zakonodajni postopek tega predloga še ni končan, je predsednik Državnega zbora zadržal dodelitev predlaganega zakona Vlade Slovenije. Zato bomo ta predlog v Utripu objavili takoj, ko se bo uvrstil v parlamentarno obravnavo.

Dopisano:

Nekje sem prebrala: "Dan, ko se ne naučiš nič novega, je izgubljen." Takih dni naj ne bi bilo nič več. Nova znanja so zdaj bliže kot kdaj koli prej – v knjigah, v medijih, v "miški", ki nas s klikom pripelje okoli sveta, ljudi in do vseh mogočih spoznanj.

V drug svet nas lahko zapelje tudi preprost pogovor s človekom – znancem ali neznancem – če le hočemo razumeti, zakaj se je na nas jezil, zakaj nas je obrekoval, zakaj nas je hvalil, se nam dobriklal in zakaj sva sploh bila drug nasproti drugemu.

Moje geslo, da je dan brez nasmeha izgubljen dan, je le kamenček k sreči vsakega dne!

O MEDICINSKIH SESTRAH SO ZNANE SLOVENKE IN SLOVENCİ OB 12. MAJU 2000 REKLI

Sabina Obolnar- urednica revije "Ona"

So nepogrešljive in nekatere se tega preveč zavedajo. Denimo tiste, ki nas neosebno kot številke pripuščajo k doktorski gospodi. Ali nas s pomembnim izrazom na obrazu zavrnejo, ker smo pripeljali ranjenega otroka brez potrjene izkaznice. Toda na srečo imam veliko več izkušenj s požrtvovalnimi in dobrimi medicinskimi sestrami. Ki ob vsakem času in priložnosti izrečejo prijazno besedo, nam dajo celo zoprno injekcijo z nasmeškom in jim ni pod častjo poklepetati o tisočkrat slišanih stvareh. Skratka, so medicinske sestre po duši in svojega poklica ne opravljajo samo zaradi denarja. Takim očitno več pomeni hvaležnost bolnikov, saj vsi vemo, kako nizka je vsak mesec hvaležnost državnega delodajalca.

Eda Okretič Salmič- poslanka DZ

Vsak človek je enkrat in nezamenljiv. Vam, ki ste se odločile(i) pomagati drugim ali pa Vam je to poklic, so pri opravljanju poslanstva v ospredju drobne skupne stvari, ki vedno lahko pripravijo veliko zadovoljstvo tistim, ki pomoč potrebuje: majhna pozornost, kratek pomenek, topel nasmeh, stisk roke ...

Prav majhne stvari, ki se dogajajo vsak dan okrog nas, so tiste vrline in trenutki veselja, ki ljudi lahko osrečijo in jim sežejo do srca.

Življenje bolnih, ki pomoč potrebujejo, je tako ob Vaši pomoči lažje, lepše, sprejemljivejše. Srečne pa ste tudi Ve(i), ki pomagata.

Prepričana sem, da znate in zmorete nuditi pozornost, vljudnost, človeško toplino, prijazne besede in s prijetnimi trenutki izkazati ljubezen vsem tistim, ki Vašo pomoč potrebujejo in so jo pripravljeni sprejeti.

Zato v mladih razvijajmo vrednote do različnosti pri ljudeh, vzgajajmo solidarnost do soljudi in pravico do spoštovanja življenja najbližjega.

Žarko Petan- publicist

Zavedam se velikega pomena, ki ga imajo medi-

cinske sestre v sistemu zdravstvene nege v Sloveniji, sam sem bil že nekajkrat, kot se temu nelepo reče, uporabnik uslug članic vaše organizacije, ki so mi pomagale v najtežjih trenutkih, da sem lažje prenašal zdravstvene težave. Spoznal sem nesebično in globoko humano predanost plemeniti službi, ki jo opravljate v razmerah, ki žal niso vedno optimalne. Žal je že tako, da se tega zavemo, šele ko smo v stiski in potrebni pomoči. Vedno znova bi morali o tem razmišljati, preden nas napadejo bolezni. Vaša organizacija bi morala že predšolske otroke in učence osnovnih šol seznaniti z obsežnim in raznovrstnim delom, ki ga opravljate, in sicer ne zato, da bi propagirali vaš poklic, ampak zato, da bi osnovnošolčki vedeli, koga lahko zaprosijo za pomoč, ko se srečajo s težavami. Izkušnje iz mladih let jim bojo prišle še kako prav, ko odrastejo.

Nataša Pirc- novinarka

Imam veliko srečo v svojem življenju. To namreč, da še nikoli nisem bila hudo bolna in da res zelo redko zaidem v bolnišnice ali zdravstvene domove. Prav zaradi tega imam takrat, ko res moram iti, strašanski cmok v grlu, ki je verjetno posledica majčkenega strahca v moji podzavesti. In vedno so mi tega neprijetnega možiča gospe v modrem znale odgnati. Dejstvo je, da zdravniki v bolnišnicah nimajo veliko časa za svoje paciente, in dejstvo je, da nas oni zdravijo telesno, medicinske sestre pa po mojem mnenju skrbijo tudi za dušo pacienta, tudi zato, ker malo več časa preživijo z njim. Tiste "taprave" seveda. In do zdaj sem vedno naletela nanje.

Janez Podobnik- predsednik DZ

Letošnje geslo mednarodnega dneva medicinskih sester je MEDICINSKE SESTRE SO VEDNO TU ZA VAS. Menim, da je v njem zajeta vsa širina in odgovornost dela in vloge medicinskih sester. Od njih se pričakuje, da bodo vedno in povsod tam, kjer jih potrebujejo, vedno pripravljene pomagati vsem pomoči potrebnim, bolnim in ranjenim, otrokom in ostarelim, negovati ali nuditi le

toplo besedo v tolažbo. Vso odgovornost in zahtevnost tega poklica lahko izpolnjujejo le tiste, ki so mu resnično predane s srcem.

V okviru svojega poklica sem ves čas deloval v najožji povezavi z medicinskimi sestrami. Brez njihove strokovne in delovne podpore si sploh ne morem zamisliti dela zdravnika v osnovnem zdravstvu. Njihov je prvi stik z bolnikom, ki išče pomoč zdravnika in od njihove ocene je večkrat odvisna tudi pravočasnost zdravniške pomoči. Zato cenim prispevek medicinskih sester in menim, da je njihovemu delu in odgovornosti potrebno zagotoviti tudi ustrezno priznanje.

**Prof. dr. Pavel Poredoš -
predsednik Slovenskega zdravniškega
društva**

Kot zdravnik, ki se vsak dan srečuje z delom medicinske sestre, bom poskušal nanizati le nekaj misli in osebnih stališč o vlogi medicinske sestre. Ta kratek zapis pa ne more predstaviti celostne podobe tega zahtevnega poklica.

Poklic medicinske sestre je zahteven in izpostavljen najrazličnejšim psihičnim in fizičnim obremenitvam. Ko spremljam delo medicinskih sester, zlasti mater z majhnimi otroki, ki večino prazničnih dni prebijajo v službi in so neredko primorane delati tudi v nočnem turnusu, se poskušam živeti v stiske, ki jih doživlja takšna sestra, ki je razpeta med službo in družino. Če tem obremenitvam dodam še najrazličnejše strese, ki jih zdravstveni delavci doživljamo na delovnem mestu, lahko brez lažnega hvalospeva zaključim, da poklic medicinske sestre sodi med najtežje ženske poklice.

Medicinski sestra pripada pomembna vloga v celovitem sistemu zdravstvenega varstva. Sestra je nepogrešljivi člen zdravstvenega tima, ki dopolnjuje vlogo zdravnika, hkrati je samostojna nosilka zdravstvene nege. Najpomembnejša vloga in poslanstvo medicinske sestre je predvsem v tem, da stoji ob strani vsem tistim, ki potrebujejo pomoč. To pa ne pomeni zgolj obvladovanje manipulativnih postopkov, ki so povezani z nego in zdravljenjem bolezni, temveč je znatno bolj pomemben medsebojni-človeški odnos, ki ga sestra izkazuje bolnikom. Zaradi narave dela so medicinske sestre v stalnem kontaktu z bolnikom, tudi v njegovih najintimnejših trenutkih. Počutje bolnika v zdravstveni ustanovi je tako v glavnem odvisno od medicinske sestre in njenega odnosa do bolnikov. Humanega odnosa do bolnika, ki ga lahko ustvari le osebnostno zgrajena medicinska sestra, ne more nadomestiti niti najsoodob-

nejša tehnologija. Zato sem prepričan, da je kakovost zdravstvenih storitev v veliki meri odvisna od dela medicinske sestre, predvsem od njenega osebnega odnosa do bolnika.

Naše medicinske sestre so strokovno visoko usposobljene in upam si trditi, da je tudi njihov odnos do bolnika v večini na primerni etični ravni. Hvalevredno je tudi, da so na področju dodiplomskega in podiplomskega izpopolnjevanja v ospredju prizadevanja za oblikovanje ne le strokovnega, temveč tudi osebnostnega profila medicinske sestre. Morda bi na področju izobraževanja bilo potrebno dati še večji poudarek neposrednem delu z bolnikom. Vzpodbudna so prizadevanja za strokovno brezhibnost in za čim bolj human odnos sestre do bolnika. Prepričan sem, da bodo takšna prizadevanja pomembno prispevala h kakovostnejšemu delovanju našega zdravstvenega sistema in povečala zadovoljstvo naših bolnikov.

**Miran Potrč -
vodja poslanske skupine Združene liste
socialnih demokratov Slovenije**

Ob čestitki k prazniku Vam želim, da bi se uveljavil družbeni položaj, ki ga zaradi svojega pomembnega dela in poslanstva pričakujete in zahtevate. Tako kot doslej boste imele pri tem vso našo podporo.

**Mag. Vojka Ravbar -
državna sekretarka za ekonomske odnose
s tujino**

"Ko se zatečeš v ambulantno, ko nemočen ležiš v bolniški postelji, ko si strt od bolečin in se boriš za življenje, je vedno tu, razumevajoča s svojo strokovnostjo in človeško toplino. To je medicinska sestra."

Ciril Ribičič - poslanec DZ
SESTRE SKRBIJO ZA NAS, LE KDO SKRBI ZA SESTRE?

Nada Skuk - poslanka DZ

"Medicinske sestre so naši "medicinski" angeli varuhi, ki neutrudno dan in noč bdijo nad bolniki in se nesebično razdajajo v skrb za dobro počutje bolnikov ter jim lajšajo tegobe zdravljenja."

Jožef Školč - minister za kulturo

Najsi se pojavi izza ovinka vijugaste podeželske ceste v stari katrci ali tiho pridrsa sredi noči v bolniško sobo, vedno jo pričaka isti izraz v očeh in na jeziku: "Sestra, pomagajte!" Velika sreča je, da obstajajo poklici, ki jim zaupamo na prvi pogled in brez pomisleka. Takim poklicem mirno lahko rečemo poslanstva - in medicinska sestra je eno bolj plemenitih poslanstev, kar jih poznam.

Mag. Luj Šporar

direktor urada vlade R Slovenije za invalide

Kaj naj rečem o medicinskih sestrah? Moje osebne izkušnje so bogate, pestre in pozitivne. Morda so bile medicinske sestre v podrejenem položaju, saj so zdravniki vedno veljali za eminence, ki nimajo časa in so ebenem absolutni nosilci znanja. Pacienti pa smo boljali manj pritiskali na medicinske sestre z vprašanji, ki so nas mučila. Tako so nam bile sestre kot matere, v drugih primerih kot spovedniki in tolažniki.

V organizacijsko strokovno hierarhičnem smislu so bile sestre vedno marginalizirane, saj so se požrtvovalno borile na strani zdravnikov za izboljšanje njihovega socialnega in strokovnega položaja v družbi, same pa so ostajale v ozadju, ko je šlo za njihove pravice.

Žal so v tujini prej spoznali mo in pomen strokovnega in človeškega humanega dela medicinskih sester, medtem ko mi še vedno razumemo medicinsko sestro le kot nekaj, kar pa spada k zdravstvu.

Ne vem kaj bi vam povedal kot slogan, ker je to zelo težko. Pa vseeno poizkusim: Medicinske sestre so tretji zdravnik, če predpostavljamo, da je prvi pacient sam, saj je od njega odvisen največji delež pri zdravljenju, drugi je zdravnik s svojo stroko in avtoriteto, tretja pa medicinska sestra s strokovnostjo in človeško toplino.

Vojka Štular

županja Občine Piran

Medicinske sestre skozi stoletja dokazujejo kako pomemben je človeški odnos do zdravega, bolnega in umirajočega sočloveka. Tudi takrat ko navidez gredo mimo nas in ne opazijo bolečino in trpljenje gotovo gredo v pomoč nekomu drugemu, bolj potrebnemu pomoči. Medicinske sestre vsakodnevno dokazujejo, da smo ženske sposobne delati visoko zahtevna dela, ki jih moški večinoma ne želijo opravljati, ker so čustveno prezahtevna, naporna in še vedno preslabo plačana. Vendar časi se spreminjajo in medicinske sestre postajajo vse bolj izobražene, močne, uspešne, prodorne in nenazadnje, izborile so si boljše plačilo za delo. Ob tem pa ne izgubljajo prav nič na človeškosti, ravno nasprotno. Dostojanstvo, s katerim opravljajo strokovno in čustveno najbolj zahtevna dela, tudi ko se bolniki soočajo z najtežjimi trenutki v svojem življenju vliva upanje, da je moč premagati prav vse ovire, tudi najtežje bolezni.

Prim. dr. Janez Zajc

državni sekretar Ministrstva za zdravstvo

Dela v zdravstvu si brez timskega sodelovanja ne znam predstavljati, zato sem trdno prepričan, da zdravstvo ne

more obstajati brez medicinskih sester, ki poleg svojega strokovnega dela znajo bolniku tudi prisluhniti in mu pomagati v najtežjih trenutkih njegovega življenja.

Cvetka Zalokar

županja Občine Domžale

V skrbi za zdravje je medicinska sestra prva, s katero se srečaš, in zadnja, ko ozdravljen zapuščaš kraj, kjer so ti pomagali. Vmes je brezštevila toplih besed, prijaznih pogledov, skrbi in pomoči, ki jih ni mogoče poplačati. Zato iskrena hvala, v imenu vseh, ki ste jim, spoštovane sestre, kadarkoli in kjerkoli pomagale.

dr. Pavel Zgaga

minister za šolstvo in šport

Človeško omiko opredeljujeta znanje in vrlina. In medicinske sestre ta dva elementa združujejo na občudovanja vreden način.

Prof. dr. Miha Žargi

dekan Medicinske fakultete

Medicina ni samo, znanost ampak tudi umetnost in na Medicinski fakulteti naj ne bi samo učili ampak bodoče zdravnike tudi vzgajali. Prav pri vzgoji študentov medicine, da bodo sposobni za pristen, človeški stik z bolniki, bi bila pomoč medicinskih sester dragocena, tovrstni del pouka pa bi moral dobiti svoje mesto že na začetku študija.

Mag. Franc Žnidaršič

poslanec DZ

Delam v splošni medicini že 32. Leto zato imam bogate izkušnje o delu in poslanstvu medicinskih sester in želim s tem v zvezi reči sledeče:

Zame je medicinska sestra nepogrešljiv del zdravniške ekipe, ki lahko le z popolnim zaupanjem in sodelovanjem doseže zaupanje svojih bolnikov-varovancev. Vsak zdravnik pa je lahko dober le, če razume in sprejme nepogrešljivo pomoč in podporo svoje medicinske sestre. Medicinska sestra postane dobra le, če uživa potrebno pomoč, zaupanje in respekt zdravnika, s katerim dela.

Ne vem, ali sem kot zdravnik v nad 30 let dolgi praksi v celoti opravičil pričakovanja najinih acientov; v kolikor sem jih, gre enakovredna zasluga vsem sestram, ki so in ki delajo z menoj. Zaupanje bolnikov, brez katerega ni ne uspešnega zdravljenja ne zdravstvene nege, je rezultat tako dela medicinske sestre kot zdravnika ali pa ga ni!

IZBERITE VARNO ROKAVICO!

Zelo pomembno je, da v zdravstveni ustanovi zdravstveni delavci pri svojem delu uporabljamo materiale, ki nam nudijo **varno**, predvsem pa **zanesljivo zaščito**. Izbira kakovostnih materialov ni samo pomembna, pač pa tudi odgovorna naloga.

Pomembno zaščitno sredstvo so tudi rokavice. **Izbiri rokavic velja nameniti še posebno pozornost.**

Rokavice, ki se uporabljajo v zdravstvu, so namenjene predvsem **zaščiti** zdravstvenega osebja, kakor tudi bolnikov. Rokavice, primerne za uporabo v zdravstvu, so **medicinske rokavice** in zanje veljajo posebne zahteve - rokavice so **medicinski pripomočki za osebno zaščito**.

Pri tem moramo biti predvsem pozorni:

- rokavica mora biti **namenjena za uporabo v zdravstvu (93/42/EEC za medicinske pripomočke)**;
- rokavice morajo imeti **veljavno registracijo v Sloveniji**, kajti le tako je uporabniku zagotovljena potrebna in zahtevana kakovost rokavic;
- rokavice morajo uporabniku nuditi mehansko zaščito (**AQL največ 1,5**, Evropski standard **EN-455-1**), zato morajo ustrezati predpisanim fizičnim karakteristikam (Evropski standard **EN-455-2**). Rokavica, ki se zlahka strga že ob oblačenju, se bo z veliko verjetnostjo strgala tudi med posegom, pri katerem smo pogosto v stiku s telesnimi izločki bolnikov;
- rokavica mora biti preizkušena za prehod virusov (mora biti zanje neprepustna), kar proizvajalec kakovostnih rokavic lahko potrdi s svojo dokumentacijo;
- rokavica, ki ne draži kože, je ne izsušuje in z malo verjetnosti povzroča težave pri uporabi, **je nepudrana, brez tiuramov**, z deklarirano nizko **vsebnostjo proteinov pod 50 µg/g** (ali pa izdelana iz sintetičnega materiala - **Nitrile PURPLE** - taka rokavica je tudi mehansko bolj odporna);
- priporočena **vsebnost pudra** v lahko pudrani rokavici je **pod 120µg** v eni rokavici;
- Rokavice za rokovanje s citotoksičnimi učinkovinami morajo ustrezati posebnim zahtevam za zaščito pri rokovanju s citotoksičnimi učinkovinami ter za to imeti opravljene tudi ustrezne teste.

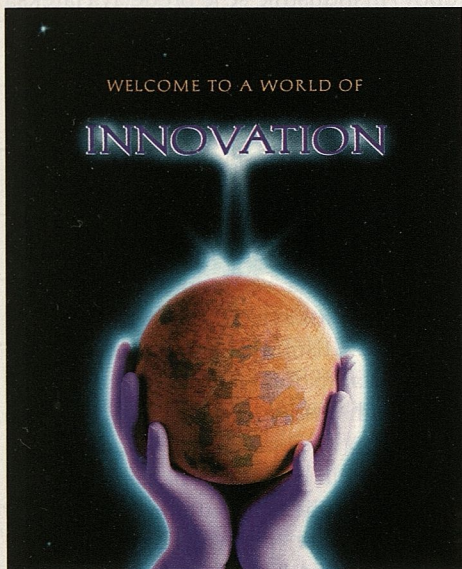
Izbira kakovostne in ustrezne rokavice v zdravstveni ustanovi je zahtevna in odgovorna naloga. Za **medicinske rokavice** veljajo mnogo strožji predpisi in standardi kot za ostale rokavice, kajti le kakovostni, preizkušeni in standardizirani izdelki nudijo uporabniku varno in ustrezno zaščito.

IZBERITE VARNO ROKAVICO!

Dragica Bencik, VMS, dipl.org.dela

SAFESKIN®

SAFESKIN

je vodilni proizvajalec rokavic vrhunske kakovosti iz lateksa in sintetičnih materialov. Lasten razvoj ter poznavanje najzahtevnejših trgov sta ključna za razumevanje potreb uporabnikov **v zdravstvu.**

Rokavice SAFESKIN vsem navedenim standardom in zahtevam za medicinske rokavice v celoti ustrezajo. SAFESKIN je največji proizvajalec rokavic v svetovnem merilu.

Zastopnik in uvoznik:

Sanolabor

Leskoškova 4, Ljubljana, Tel.: 01 5854 211 - www.sanolabor.si

NOVICE IZ ICN

Po prevodu pripravila Veronika PRETNAR KUNSTEK

Mednarodna organizacija medicinskih sester – ICN o lateksu

Alergija na lateks ali hipersenzibilnost je že priznana kot zdravstveni problem in poklicno tveganje za delavce v zdravstvenem varstvu. Po ocenah je od osem do dvajset odstotkov delavcev v zdravstvenem varstvu alergičnih na lateks. Anafilaktične reakcije na lateks so lahko usodne.

Lateks se uporablja že približno sto let in se je izkazal z zaščitnimi lastnostmi. Najdemo ga v kar 40.000 vrstah potrošniškega blaga, vključno z zaščitnimi rokavicami, kondomi, baloni, podplati športne obutve, avtomobilskimi plašči, perilom, všitimi obrobki na hlačah in krilih, gumijastimi igračami in cucli. Lateks najdemo v številnih zdravstvenih pripomočkih, vključno z rokavicami za enkratno uporabo, intravenoznimi cevki, injekcijami, stetoskopi in povoji. Gumijasti izdelki, ki se proizvajajo s potapljanjem kalupov v tekoči lateks, na primer rokavice, kondomi in baloni, so kot kaže, glavni povzročitelji reakcij. Do prvih smrtnih primerov zaradi lateksa (po poročilih iz ZDA) je prišlo zaradi uporabe katetrov za barijevo kašo, ki so jih potem umaknili s trga. Noben smrtni primer ni bil povezan z uporabo lateksovih rokavic, čeprav prihaja čedalje več poročil o alergijskih reakcijah.

Izpostavljenost

Lateksove beljakovine vstopijo v telo skozi kožo, sluznice, intravaskularno ali prek dihanja. Prah iz koruznega škroba, ki se uporablja v rokavicah, prenaša te beljakovine. Ker beljakovine v prahu lahko ostanejo v zraku še nekaj ur po natikanju in snemanju rokavic, se ta alergen lahko vdihne ali usede na obleko, kožo ali sluznice še dolgo po tem, ko smo rokavice odstranili iz neposredne okolice.¹

Alergijska reakcija nastopi po obdobju senzibilizacije, v katerem imunski sistem proizvaja celice, te reagirajo na alergene, ki jih najdemo v lateksu. Ta abnormalni odziv lahko nastopi po več letih kopičenja zaradi izpostavljenosti. Tri pogoste reakcije na lateksove rokavice so:

Draženje: rdečina, občutljivost, izsušena ali

razpokana koža na predelih, ki so v stiku z rokavicami. Pri dražejih reakcij simptomski izginejo in se ne pojavijo več, ko odkrijemo povzročitelja draženja in se izognemo njegovi uporabi.

Tip 1: gre za bolj resno reakcijo, nastopi skoraj takoj. Alergije se ne da ustaviti, za sedaj ni na voljo nobenega zdravila. Simptomi vključujejo lokaliziran ali generaliziran izpuščaj, konjunktivitis (rdeče in otekle oči z izcedkom) in simptome, ki spominjajo na astmo. V nekaterih primerih lahko pride do anafilakse. V tem primeru lahko pride do smrti.

Tip 4: To je alergijski odziv na kemične dodatke, ki se uporabljajo v proizvodnji. Simptomi so dermatitis in srbenje, ki ju spremljajo gnojni mehurčki. Nastopi med desetimi in štiriindvajsetimi urami po izpostavljenosti ter se lahko poslabša v naslednjih dvainsedemdesetih urah. Tudi te vrste alergije se ne da ustaviti in zanjo ni zdravila.²

Poklicno tveganje za medicinske sestre

S povečanjem povpraševanja (splošnih varnostnih ukrepov) in industrije se je predelava lateksa in proizvodnja njegovih izdelkov spremenila. "Tveganje glede alergije na lateks se še vedno povečuje, ne samo zato, ker več ljudi uporablja rokavice, ampak zato, ker vsaka uporaba lahko pomeni izpostavljenost višjim ravnam alergenov."

Od svojega delodajalca morate zahtevati, da vam zagotovi ustrezno zaščitno opremo, če ste izpostavljeni tveganju na delovnem mestu. Oceniti se mora tveganje, da se zagotovi primernost zaščitne opreme. Rokavice iz lateksa, ki so brez prahu, so dražje od tistih s prahom; rokavice, ki ne vsebujejo lateksa, so dražje od rokavic iz lateksa. Po razpoložljivih podatkih so idealne rokavice, če gre za takšne iz lateksa, ki nimajo prahu, imajo zelo malo izločljivih lateksovih beljakovin in najnižjo koncentracijo residualnih kemikalij iz proizvodnje ter kar najmanj kemikalij. Ne zanašajte se na izraz "ne-alergijski" (hypoallergenic), ki ne pomeni nizkega deleža beljakovin, ampak se nanaša na zmanjšano uporabo drugih kemikalij. Rokavice morate odstraniti takoj po zaključku postopka, umijte roke, da zmanjšate čas

stika kože s potencialnimi alergeni. Ne dotikajte se oči, nosa in ust, medtem ko nosite rokavice iz lateksa, niti neposredno potem, ko ste jih sneli - tako se izognete senzibilizaciji z lateksom prek sluzničnih poti."

Ustanove zdravstvenega varstva morajo razviti postopke, ki bodo vključevali razvrščanje uslužbencev glede alergije na lateks, zahteve glede poročanja in dokumentiranja, oskrbo s primerno zaščitno opremo in načrt izobraževanja vseh zaposlenih o alergiji na lateks. Poleg tega je treba posvetiti pozornost temu, da se izognemo ogrožanju pacientov in/ali kolegic z alergijo ali občutljivostjo na lateks. Nadalje morajo strokovnjaki v zdravstvenem varstvu vplivati na industrijo, da razvije rokavice in drugo zdravniško opremo, ki ne bo vsebovala lateksa, s čimer se bo zmanjšalo okoljsko tveganje in tveganja na delovnem mestu.

Ste v nevarnosti?

- Vam razpoka koža na rokah, ko nosite rokavice iz lateksa?
- Imate otekline okrog oči, izpuščaje ali čutite srbenje ter uporabljate kakršnekoli rokavice iz lateksa - neglede na to, ali gre za rokavice z malo prahu, z malo beljakovin ali za takšne brez prahu?
- Imate več alergij ali ste imeli več operacij ali zobozdravniških posegov?
- Uporabljate inhalator ali pride do napadov astme pogosteje na delovnem mestu?
- Sopete ali vam otečejo ustnice in obraz, ko napihujete balon?
- Imate vaginalno vnetje, otekanje ali izcedek po ginekoloških pregledih?
- Imate po obisku pri zobozdravniku otekline ali vnetja v ustih ali na obrazu?
- Ste alergični na kakšno vrsto hrane? Alergija na lateks je povezana z alergijami na določene vrste hrane, še posebej z alergijami na avokado, krompir, banane, paradižnik, kostanj, kivi in melonovec.
- Vsak pritrdilni odgovor lahko pomeni občutljivost na lateks. Za dodatno testiranje se obrnite na svojega zdravnika in vašo organizacijo medicinskih sester.

The American Nurse, september/oktober 1999

Dodatne informacije dobite na naslovu: Mireille Kingma, E-mail: Kingma@uni2a.unige.ch

i Burt, S. (1999) *What do you need to know about Latex. Nurs Manage*: 30(8), 18, 20-26.

ii RCN. *Getting a Grip on Latex Allergy*: Reorder number 000948.

iii Gritter, M. (1998) *AJN*, 98(9):26-32.

iv Lehrman, E. (1996)

gto://www.immune.com/rubber/nr3.html

Stališče ICN o preprečevanju poškodb z iglami

Dejstva in problematika

Vsaj eden izmed osmih delavcev v zdravstvenem varstvu doživi poškodbo z injekcijsko iglo, ki ga potencialno izpostavi resnim ali usodnim okužbam

Nesreče, ki vključujejo poškodbe z injekcijskimi iglami, so glavno vprašanje v zvezi z uporabo ostrih predmetov v industrijskih deželah. Ameriški zdravstveni delavci pretrpijo od 800.000 do enega milijona takšnih nesreč letno, ta številka ne vključuje velikega števila nesreč, o katerih ni poročil. V bolnišnicah v Veliki Britaniji se vsako leto zgodi več kot 100.000 nesreč z injekcijskimi iglami. Za nesreče z injekcijskimi iglami v državah v razvoju sploh ni podatkov, vendar se dogajajo v enakem ali celo večjem obsegu kot v industrijskem svetu. Več kot dvajset bolezni, ki se prenašajo s krvjo, se lahko prenese zaradi izpostavljenosti krvi. Neustrezni sistemi za ravnanje z odpadki poleg zdravstvenih delavcev vključujejo še čistilke, delavce v pralnicah, strežnike, "pobiralce smeti" in celotno skupnost.²

V nekaterih državah izvajalci zdravstvenega varstva mislijo, da morajo dajati injekcije, če hočejo, da bodo njihove stranke menile, da so bile deležne ustreznega zdravljenja. Tri študije v podsaharski Afriki in Aziji so odkrile, da je bilo od šestdeset do osemdeset odstotkov vseh injekcij vbrizganih po nepotrebnem, včasih pa je bilo to celo nevarno. Najpogosteje vbrizgana zdravila so bili antibiotiki.²

To je resničen scenarij. Kako ga lahko preprečimo?

Pacient z AIDS-om je postal vznemirljen in je skušal odstraniti intravenske katetre. Osebe bolnišnice je pacienta skušalo obvladati. Med prerivanjem se je iztaknila cevka za intravensko infuzijo, tako da je bila odkrita spojna igla. Medicinska sestra je prijela spojno iglo in jo skušala vs-taviti nazaj. Pacient jo je brnil v roko, tako da se je

igla zarila v roko druge sestre. Tri mesece kasneje je testiranje sestre, ki je bila poškodovana, pokazalo okužbo s HIV.¹

Učinek na medicinske sestre

Pri medicinskih sestrah je odstotek poškodb z injekcijskimi iglami najvišji med vsemi delavci v zdravstvenem varstvu. Tveganje, ki mu je zdravstveni delavec izpostavljen zaradi okužbe pri poškodbi z injekcijsko iglo, je odvisno od patogene snovi, imunskega stanja delavca in resnosti poškodbe z injekcijsko iglo. Verjetnost, da bo ena sama poškodba z injekcijsko iglo povzročila bolezen, je od tri do pet promilov pri virusu HIV, tristo promilov pri hepatitisu B in dva- do petdeset promilov pri hepatitisu C.

Nesreče z injekcijskimi iglami znašajo šestinosemdeset odstotkov vseh okužb z nalezljivimi boleznimi na delovnem mestu. Čustveni učinek poškodbe z injekcijsko iglo je lahko hud, tudi če ne pride do resne okužbe, posebej ko poškodba vključuje izpostavljenost virusu HIV. Eni od študij, ki je preučevala dvajset zdravstvenih delavcev, ki so bili izpostavljeni virusu HIV, poroča, da je v enajstih primerih prišlo do močne akutne stiske, v sedmih primerih vztrajna zmerna stiska, v šestih primerih pa so zdravstveni delavci zaradi dogodka zapustili službo.³

Ekonomija poškodb z injekcijskimi iglami

Po podatkih Ameriške zveze bolnišnic lahko ena resna okužba s patogenimi snovmi, ki se prenašajo s krvjo, povzroči za milijon dolarjev stroškov v zvezi s testiranjem, kasnejšimi postopki, izgubo časa in plačili invalidnine. Stroški kasnejših postopkov pri izpostavljenosti z visokim tveganjem so skoraj 3000 dolarjev na poškodbo z injekcijsko iglo, tudi če ne pride do okužbe. Naprave za varno delo z injekcijami so le za osemindvajset centov dražje od običajnih naprav. Kalifornijske bolnišnice bodo po napovedih prihranile več kot sto milijonov letno, potem ko bodo uveljavile zakonodajo o obveznih napravah za varno delo z iglami.⁴

Pravice medicinskih sester

Po mnenju Mednarodne organizacije dela (ILO) je potrebno uveljaviti vse potrebne ukrepe za preprečevanje, zmanjševanje ali odpravo zdravstvenega tveganja, ki mu je izpostavljeno

osebje zdravstvenega varstva. Sem spada:⁵

- Celovita državna politika na področju medicine dela.
- Ustanovitev služb za medicino dela.
- Dostopnost zdravstvenega nadzora, po možnosti med delovnim časom in za določene- ga delavca brezplačno.
- Zaupnost podatkov o zdravstvenem nadzoru.
- Denarna nadomestila za tiste, ki so izpostavljeni posebnim tveganjem.
- Udeležba v vseh vidikih zaščitnih predpisov.

Kaj lahko storite, da zaščitite sebe in druge:

- Izogibajte se uporabi igel, če obstajajo varne in učinkovite alternative.
- Izogibajte se ponovnemu natikanju kopic na igle.
- Udeležujte se usposabljanja v zvezi s patogenimi snovmi, ki se prenašajo s krvjo, in upoštevajte priporočene postopke za preprečevanje okužb, vključno s cepljenjem proti hepatitisu B.
- Poročajte o vseh poškodbah z injekcijskimi iglami in drugimi ostrimi predmeti, da boste deležne ustrezne oskrbe.
- Zavzemajte se za prakse spremljanja in varnega dela, vključno z zbiranjem podatkov.
- Izobražujte in vplivajte z namenom razvijanja varnejše tehnologije.
- Zavzemajte se za presejanje, svetovanje po izpostavljenosti, profilakso, pravno pomoč in skupine za podporo.
- Kupno moč izkoristite za nakup varne opreme.
- Ustvarite/vzdržujte varen in celovit sistem ravnanja z odpadki.
- Promovirajte ozaveščenost glede varnosti.
- Ocenite preventivne ukrepe in zagotovite povratno informacijo o izvedbi.

Dodatne informacije dobite na naslovu: Mireille Kingma, E-mail: Kingma@uni2a.unige.ch

1 National Institute for Occupational Health and Safety (NIOSH). Preventing Needlestick Injuries in Health Care Settings. November, 1999. Publication NR. 2000-108.

2 WHO Safe Injection Global Network

3 Henry et al., 1990. NIOSH Preventing Needle Stick Injuries in Health Care Settings

4 American Nurses Association, Nursing Facts: Needle Stick Injury, 1998

5 ILO Recommendation 157: Employment and conditions of work and life of nursing personnel

Durogesic

TRADEMARK

Kaj je Durogesic?

Durogesic je transdermalni obliž, ki zagotavlja 72-urno kontinuirano sistemsko preskrbo s fentanilom za lajšanje bolečine pri onkoloških bolnikih.

Fentanil je opioidni analgetik, ki je 80-100-krat močnejši od morfija.

Kako lahko Durogesic pomaga vašemu bolniku?

Edino Durogesic omogoča tridnevno kontinuirano lajšanje bolečine tudi za več mesecev na enostaven, bolniku prijazen način.

V primerjavi z morfijem je Durogesic enako učinkovit, vendar z manj stranskih učinkov.

Durogesic lahko bolnikom izboljša kvaliteto življenja, ki je sicer motena z bolečino.

Nekaj cm² za 3 dni svobode

Podrobnejše informacije so na voljo pri:

JANSSEN-CILAG-u, Trnovski pristan 14, 1000 Ljubljana

JANSSEN-CILAG

Poročilo z učne delavnice KAKOVOST in ZDRAVSTVENA NEGA (s poudarkom na oskrbi intravenskih katetrov in asepsi)

Sonja DORNIK, Jožica TRSTENJAK

V mesecu juniju smo se medicinske sestre iz različnih slovenskih bolnišnic (vabljene smo bile predvsem tiste, ki smo zadolžene za oblikovanje in uvajanje negovalnih standardov) udeležile učne delavnice s temo KAKOVOST IN ZDRAVSTVENA NEGA, s poudarkom na oskrbi intravenskih katetrov in asepsi. Učna delavnica je potekala na Srednji zdravstveni šoli v Ljubljani. V imenu ICN in 3M Health Care jo je družno organizirala Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije in 3M (East) AG, Podružnica v Ljubljani.

Cilj učne delavnice je bil izboljšati kakovost zdravstvene nege na podlagi mednarodno priznanih priporočil in s pomočjo izmenjave izkušenj z uglednimi predavatelji iz tujine. To so bili gospa Margaret Worsley, gospod dr. Martin Arrowsmith in gospod Geert Driessen.

Delo je potekalo po vsebinskih sklopih (kaj je kakovost, motiviranje sodelavcev za doseganje kakovosti, ocena protokola za zdravstveno nego CVK, ...) in v manjših skupinah. Plenarno poročanje skupin je ustvarilo celovito sliko, ki je odsevala, celo za vodje delavnice, relativno visoko raven znanja in izkušenj udeleženk delavnice s področja managementa kakovosti v ZN.

Zanimiva naloga je bila, ko smo dobile v presojno in oceno protokol za ZN CVK. Pri tem smo si lahko pomagale s predhodno predstavitvijo nadzora in preprečevanja okužb intravenskih katetrov. Dr. Arrowsmith nam je predstavil

rezultate raziskav, ki so vsebovali podatke o vrstah okužb, dejavnikih za nastanek okužb, povezanih z intravenskimi katetri, preprečevanju z intravenskimi katetri povezanih okužb in o nadzoru CVK.

Takšni podatki so zelo pomembni za oblikovanje standardov. Pri oblikovanju standardov nam jih pogosto primanjkuje, saj so plod raziskav, ne le na medicinskem, temveč tudi na področju ZN. Vemo pa, da jih slovenske medicinske sestre iz znanih razlogov še bolj malo opravljamo.

Delavnica se je izkazala kot zelo primerna oblika dela, ker je aktivno vključevala obe strani sodelujočih. Prišlo je do plodnega pretoka informacij. Dobile smo tudi nalogo, ki jo bomo reševale v naslednjem obdobju. Ta naloga bo omogočila, da bo širši krog sodelavk seznanjen in vključen v proces zagotavljanja kakovosti v ZN. Naloga udeleženk je, da v dogovorjenem času izmenjamo in si vzajemno ocenimo standarde negovalnih intervencij. Poleg tega pa moramo določeno število sodelavk usposobiti za zagotavljanje kakovosti v lastnem delovnem okolju.

Delavnica je potekala v angleškem jeziku in zahvala gre organizatorju, ki je omogočil simultano prevajanje v slovenski jezik. Tudi tokrat pa se je pokazalo, da je poznavanje strokovne terminologije nedvomno boleča rana pri prevajanju iz tujih jezikov. Posebna zahvala gre višjemu strokovnemu svetovalcu firme 3M v Sloveniji g. Matjažu Prešernu, ki je v popoldanskem času odigral vlogo tolmača.

Podobnih srečanj si lahko le še želimo.

SLOVENSKA KONFERENCA KATASTROFNE IN VOJNE MEDICINE

Martina Škrabec

Mnogi se še spomnimo nešteti vaji civilne zaščite in Nič nas ne sme presenetiti, ko smo živeli v drugačni družbeni ureditvi. Veliko stvari se je menjalo in se menja, čeprav vsebinsko mnogo stvari ostaja. Tako je v vsaki družbi potrebna priprava na delovanje v času raznih katastrof ali vojn. Na žalost tudi Slovenija ni izjema.

Tako je bila v začetku septembra v Portorožu 1. konferenca katastrofne in vojne medicine. Organizatorji so bili Ministrstvo za zdravstvo, Ministrstvo za obrambo in Združeni medicinski odbor pri NATO.

Predavatelji iz Slovenije, raznih držav NATA in Evropske skupnosti so v zanimivih predstavitevah osvetlili organiziranost zdravstvene zaščite v vojskah različnih držav, kar je lahko zelo pomembno pri mednarodnem sodelovanju pri mirovnih operacijah ali velikih katastrofah. Slovenija pri tem ni brez izkušenj, vendar pa je potrebno stvari obnoviti in razvijati v smeri približevanja NATU in Evropski skupnosti. Vsa konferenca je izzvenela zelo internacionalno in multidisciplinarno, saj so bili udeleženci iz mnogih držav in različnih poklicev. Največ je bilo sicer zdravnikov z različnih položajev (od praktikov do visokih vojaških položajev), pa tudi mikrobiologi, obramboslovci itd. Medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov je bilo sicer po številu malo, bili pa smo iz zelo različnih okolj: od zdravstvene šole preko oddelka za urgentno medicino, do velikega specialnega zavoda.

Spremljanje predavanj nam je dalo veliko snovi za razmišljanje in pogovore o vlogi medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v katastrofnih in vojnih razmerah, ki naj ne bi bila zanemarljiva.

V ponos nam je bilo tudi, da je poleg visokih gostov konferenco pozdravila predsednica Zbornice zdravstvene nege Slovenije Veronika Pretnar – Kunstek.

POROČILO S 6. SVETOVNEGA KONGRESA MEDICINSKIH SESTER V ANESTEZIJI

Irena BUČEK HAJDAREVIĆ, Aleksandra STJEPANOVIĆ

Svetovno združenje medicinskih sester v anesteziji – International Federation of Nurse Anesthetist (IFNA) formalno obstaja od leta 1989, čeprav so ideje o pomembnosti mednarodnega povezovanja bile izražene že v poznih sedemdesetih letih. Dejansko je bilo združenje ustanovljeno leta 1985 v Lucernu v Švici. Ustanovitev svetovnega združenja MS pri anesteziji je rezultat dela predanih posameznikov, ki so zbrali vire, ljudi in ideje. Slovenija je v kronologiji svetovnega združenja zapisana kot ena izmed 9 držav ustanoviteljic in ima mesto v izvršilnem odboru združenja. Zdaj IFNA združuje 37828 MS pri anesteziji, od tega 15 389 MS iz 29 evropskih, afriških in azijskih držav ter 22439 MS iz ZDA.

Od leta 1985 do 1992 je Slovenijo zastopala VMS Veronika Spindler, od 1992 pa VMS Zorica Kardoš.

V času od 5.-10. avgusta 2000 je v Chicagu potekal 6. svetovni kongres omenjenega združenja. Iz Slovenije se nas je poleg slovenske predstavnice kongresa udeležilo še 18 medicinskih sester iz anestezioloških in intenzivnih oddelkov slovenskih bolnišnic.

Predavanja in učne delavnice so se istočasno odvijale na 7 lokacijah. V 13 tematskih sklopih in 6 plenarnih zasedanjih je bilo predstavljenih 109 referatov, 2 dni pa so potekale učne delavnice, kjer smo se udeleženci na lutkah in preparatih učili različnih tehnik za vzpostavitev dihalne poti in spinalne ter epiduralne anestezije. V množici zanimivih tem, ki so potekale istočasno, se je bilo kar težko odločiti in narediti prioriteto.

Plenarna zasedanja so bila posvečena problemu alergij na lateks, kjer so predstavili izpostavljenost zdravstvenih delavcev ob vsakodnevni uporabi materialov iz lateksa in smernice za preprečevanje alergij ter preventi-

vo in ukrepe pri anafilaktičnih reakcijah tako pri splošni kot pri regionalni anesteziji. Velika pozornost je bila posvečena izobraževanju medicinskih sester pri anesteziji ter oblikovanju ustreznih razmer in okolja za kontinuirano izobraževanje

Obravnavana je bila tudi globalizacija sodelovanja in izobraževanja z namenom skupnega razvoja naše stroke, ki jo olajšuje razvoj komunikacij in informatike.

V sklopu predavanj iz otroške anestezije so bila predstavljena predavanja o težki vzpostavitvi dihalne poti pri dojenčku in večjem otroku, ki so bila podprta z učnimi delavnicami. Drugi sklop predavanj iz tega področja pa je obsegal zdravljenje pooperativne bolečine pri otroku s predstavitvijo analgetikov in tehnik, ki se uporabljajo za zmanjševanje pooperativne bolečine, ter vlogo staršev.

V sklopu predavanj iz travmatologije je bil poudarjen šok in tekočinsko zdravljenje ter vzpostavitev dihalne poti pri poškodbi obraznih kosti in čeljusti.

V sklopu torakalne kirurgije so bile predstavljene posebnosti anestezije in ventilacije pri bolniku z enim pljučnim krilom, posebnosti pri disekciji torakalne aorte in posebnosti pri transplantacijah srca.

Sledila so še predavanja iz zdravljenja pooperativne in rakave bolečine, regionalne anestezije, anestezije v ginekologiji in porodništvu ter razlaga metod in tehnik za vzpostavitev dihalne poti.

Prvič doslej so bila predavanja posvečena tudi menedžmentu oz. vodenju oddelkov za anestezijo, predavanja so bila namenjena vodilnim medicinskim sestram in ostalim, ki so kakorkoli vključeni v aktivnosti vodenja.

Kongres je potekal na znamenitem Chicago's Navy Pieru, ki je zgrajen na pomolu jezera.

Spremljevalne prireditve kongresa so potekale v ameriškem stilu pod vplivom filmske industrije. Na otvoritveni slovesnosti so nas poleg predstavnikov vodstva kongresa pozdravili še izvršna direktorica ICN gospa Judith Oulton, predstavnica SZO, župan Chicaga, po linku pa nas je pozdravil tudi predsednik ZDA Bill Clinton, ki je zaradi državnih opravil opravičil svojo odsotnost. Vse države udeleženke so bile predstavljene s himno, posnetkom zemljevida, posnetki mest, napovedjo in predstavitevijo nacionalnega predstavnika ter razvitjem zastave. Prav tako so tudi na slavnostni večerji s himno predstavili vse države udeleženke in njihova omizja. Udeleženci kongresa iz Slovenije smo bili še posebej ponosni na našo predstavnico, VMS Zorico Kardoš, ki ji je vodstvo kongresa zaupalo vodenje tematskega sklopa predavanj in ga je tudi odlično izpeljala in tako hkrati tudi promovirala našo državo. Poleg obiskovanja predavanj smo uspeli navezati tudi nekaj osebnih stikov in neformalnih pogovorov z udeleženci iz drugih držav. Delokrogi medi-

cinskih sester pri anesteziji so zelo različni in odvisni od stopnje izobrazbe, ki se za ta delovna mesta zahteva v posamezni državi. Svetovno združenje si prizadeva poenotiti izobraževalne programe za MS v anesteziji, v ta namen je bila izvedena tudi mednarodna raziskava o izobraževanju in praksi MS v anesteziji. V letu 1990 je združenje izdelalo standarde za izobraževanje, ki so bili revidirani leta 1999. Izobraževanje po teh standardih opredeljuje 24-mesečno izobraževanje kot minimalni standard. Kasneje je bil izdelan tudi model kurikula, ki je bil posredovan predstavnikom posameznih držav in ostalim zainteresiranim za izobraževanje. Leta 1992 pa je združenje sprejelo etični kodeks MS v anesteziji.

Vtisi ob zaključku kongresa so bili dobri, pridobile smo nekaj novih znanj, predvsem pa smo se prepričale, da tudi me z našim znanjem lahko stopamo v korak z razvitimi državami, kar bi želele dokazati z aktivno udeležbo na prihodnjem kongresu, ki bo leta 2002 v Helsinkih.

KONTRACEPCIJA V TRETJEM TISOČLETJU:

(r)evolucija v reproduktivnem in spolnem zdravju

Majda BRANDT

V času od 28.6.2000 do 1.7.2000 se je v Ljubljani v Cankarjevem domu, tako kot je bilo načrtovano, dogodil 6. kongres Evropskega združenja za kontracepcijo na temo Kontracepcija v tretjem tisočletju: (r)evolucija v reproduktivnem in spolnem zdravju. Kongresa se je udeležilo nad 700 tujih in domačih vrhunskih strokovnjakov, ki se ukvarjajo s področjem reproduktivnega zdravja in edukacijo za zdravo spolnost. Zastopanih je bilo petdeset držav sveta. Pri otvoritvi kongresa sta sodelovali tudi županja Mestne občine Ljubljana, glavnega mesta države, Viktorija Potočnik, in Štefka Kučan, soproga predsednika Republike Slovenije. V svojih nagovorih sta izkazali veliko priznanje domačim strokovnjakinjam in strokovnjakom za večletno delo in razvoj na področju reproduktivnega zdravja ter poudarili njihovo pomembno vlogo v družbi. Prav tako pa sta izrazili tudi zahvalo organizatorju in udeležencem, ki so za svoj 6. kongres izbrali Slovenijo in Ljubljano. Vsem sta zaželeli uspešno delo in prijetno bivanje. Otvoritev je spremljal krajši kulturni program. Po zaključeni otvoritveni slovesnosti se je pričel strokovni del kongresa.

Uradni jezik na kongresu je bila angleščina. Aktivni udeleženci so svoje prispevke predstavili na predavanjih, učnih delavnicah in na plakatih. Evropski proizvajalci kontracepcijskih sredstev so svoje izdelke predstavljali na razstavnem prostoru in z računalniškimi projekcijami. Med materničnimi vložki (mv) z bakreno žičko so prevladovali mv novih oblik, mv v kompletu z aplikatorjem za enkratno uporabo in mv s hormonskim vložkom. K tradicionalno oblikovani diafragmi se je pridružila še nova oblika diafragme. Njena uporaba je bila prikazana na videokaseti. Veliko zanimanje je vzbudila nova generacija podkožnega kontracepcijskega vsadka. Pri oralnih kontracepcijskih tabletkah so prevladovale tabletko z majhno koncentracijo hormonov in urgentne kontracepcijske tabletko kot postkoitalna kontracepcija po nezaščitenem spolnem odnosu. Neposredni stiki in neformalni razgovori s

posameznimi udeleženci so potekali med odmori in po predavanjih. Ob tej priložnosti je bilo posredovanih mnogo dragocenih informacij in izkušenj iz vsakdanje prakse pri delu z mladostniki v centrih za planiranje družine v zahodnoevropskih državah. Na kongresu so aktivno sodelovale tudi medicinske sestre iz Velike Britanije, Nizozemske in Francije. Medicinske sestre so imele predavanja, učne delavnice in plakate. Predstavile so svoje delo z mladostniki, ki vključuje izobraževanje in svetovanje o kontracepciji in spolno prenosljivih okužbah in boleznih.

Kongres je poudaril težave mladostnikov v zvezi s spolnostjo in potrebo po stalnem delu z njimi zaradi uresničevanja globalnega in strateškega cilja ohranjanja reproduktivnega zdravja skozi vso reproduktivno dobo in zaradi spremenjenih socialnih, ekonomskih in kulturnih vplivov pri odraščanju in na samo odraščanje, ki so pri mladostnikih v ospredje postavili hude zdravstvene težave v zvezi s spolnim zdravjem. To so naraščanje števila splavov, spolno prenosljive okužbe in bolezni ter prostitucija. Poudarjen je pomen izobraževanja mladostnikov za zdravo spolnost že v osnovni šoli, dosegljivost in dostopnost zdravstvene službe in kontracepcije za mladostnike. V zahodnoevropskih državah je organizirana mreža zdravstvenih servisov za mladostnike v zvezi s spolnim zdravjem. Urgentna kontracepcija se na tem področju izdaja po režimu OTC. Organizirana je 24 urna telefonska svetovalna služba za mladostnike v zvezi s spolnostjo.

V državah vzhodne in južne Evrope si prizadevajo organizirati izobraževanje za mladostnike o zdravi spolnosti. Na področju Zvezne republike Jugoslavije so težave vezane na nastale razmere in ekonomsko zmožnost prebivalstva. Kontracepcijska sredstva si lahko privoščijo, kdor ima denar in če so trenutno dosegljiva. Med spolno prenosljivimi okužbami in boleznimi so med mladostniki v zahodni Evropi najbolj razširjene okužbe z *Chlamydia trachomatis* (ct), humanim papilomskim virusom, bak-

terijo *Neisseria gonorrhoeae*, virusom hepatitisa A in virusom hepatitisa B, HIV in sifilisom. Pri odrasli populaciji pa poleg omenjenih še okužbe z virusom herpes simpleks tipa 2 in bakterijske okužbe. V porastu je analna okužba z bakterijo *Neisseria gonorrhoeae*. Epidemiološke razsežnosti spolne okužbe s ct pri obeh spolih, ct boleznih in bolezenski zapleti na reprodukativnem sistemu, ki jih povzroča ct pri prebivalcih v razvitih državah v Evropi, so sprožile številne raziskave na različnih znanstvenih področjih in usmerile napore raziskovalcev k iskanju enostavne in poceni metode za ambulantno diagnosticiranje okužbe s ct in uvajanje preventivnih ukrepov. Najbolj uspešni so pri tem na Švedskem, kjer jim je uspelo zmanjšati incidenco okužbe s ct. Medicinske sestre iz Velike Britanije so na predavanju in plakatih predstavile svojo raziskavo o okuženosti mladostnikov s ct na področju Merseyda s pomočjo urinskega presejalnega testa. Pri tem je prišla do izraza pomembna vloga usposobljenih medicinskih sester za raziskovalno in preventivno delo z mladostniki.

Kongres je reprodukativno in spolno zdravje zajel celostno, kar pomeni, da je bilo reprodukativno in spolno zdravje obravnavano na vseh ravneh preventive, kurative, raziskovanja, etičnega vidika in pripomočkov. Udeležba na kongresu mibo zelo koristila pri nadaljnjem vzgojnem delu z mladostniki, zato me je presenetila skromna (ne)udeležba medicinskih sester in profesorov zdravstvene vzgoje iz Slovenije, ki se na svojih delovnih mestih kakorkoli ukvarjajo z mladostniki. Novega znanja, vtisov in razmišljanj je po kongresu še zelo veliko. Pridružujem se duhu filozofije, ki je prevajala kongres in je usmerjena v zagovornišvo ter korist posameznice/ka ter podpora napredku, ki posameznici/ku omogoča široko izbiro na humanih osnovah.

Tudi pred nami, profesionalkami, je izziv tretjega tisočletja, ki je zajet v strategiji zdravstvenega varstva za 21. stoletje in pravo doživljenjsko učenje in poučevanje, zato se ne obotavljati pri odločitvah glede udeležbe na strokovnih prireditvah, predvsem pa ne na tistih mednarodnega značaja, ki se nam dogajajo doma – v državi.

Comfeel : Nega rane

Inovativni izdelki
za nego rane

Prozorne, stanjšane hidrokoloidne obloge **Comfeel Plus** odlikuje odlična vpojna sposobnost in dobra lepljivost. Ker so tanke, je možnost vihanja robov minimalna. Zaradi prilagodljivosti se dobro obnesejo tudi tam, kjer se drugi, podobni izdelki ne lepijo dobro.

Vgrajen sistem spreminjanja barv označuje, kdaj je potrebno obloge zamenjati.

Priporočamo jih za nego ran, ki manj izločajo, kot npr.: kroničnih neinficiranih ran, kirurških ran, mest po odvzemu kože ter ran na zaključni stopnji celjenja.

Širok izbor velikosti omogoča izbiro za vse potrebe.

Uvoz in distribucija: Sanolabor d.d., Leskoškova 4, Ljubljana

Zastopanje, informacije in vzorci: Coloplast Podružnica Ljubljana, Prušnikova 1, Ljubljana, tel.: 01 512 74 40

Comfeel :

Comfeel Plus je zaščitena blagovna znamka podjetja Coloplast A/S, DK-3050 Humlebaek, Danska
Ponatis prepovedan

Pravilnik o organizaciji in delovanju zdravstvene nege v Kliničnem centru

Petra KERSNIČ

Poletje je dobivalo svoj zalet, odpravljali smo se na dopuste, ko me je Polona Zupančič na nekem srečanju vprašala, če sem že videla in dobila v roke Pravilnik o organizaciji in delovanju zdravstvene nege v Kliničnem centru. Moj odgovor je bil sicer ne, a povedala sem ji, da sem odmeve v naših vrstah slišala, ne da bi besedilo oziroma brošuro videla. Odmevi so bili iz vrst kolegic, ki so po dolgih letih ustnega oblikovanj in uporabljanja navodil tokrat dobile brošuro, v kateri vse to tudi piše. Sama sem dolgo vrsto let prebila v praksi, kjer smo občutili pomanjkanje zapisane besede o organizaciji in delovanju naše stroke in njenih kadrov in ni bilo redko, da smo si tako organizacijo kot delovanje razlagali sami med seboj po svoje in prav tako tudi drugim. Ob tem sem razmišljala, kaj vse nas vodi k našim ravnanjem - od filozofije zdravstvene nege, ki predstavlja zbir prepričanj, stališč, konceptov in načel, preko lastnih vrednot, morale in meril obnašanja, ki si jih ustvarimo sami, strokovnih stališč in številnih drugih pogojev. Zavedajoč se, da so merila, ki jih določajo kodeksi etike, navadno višja od za-

htev zakonov, sem razmišljala, koliko napora je delovna skupina morala vložiti v besedila, ki se vsega tega malo ali precej dotikajo. Vsak dan smo medicinske sestre pred etičnimi dilemami, na katera takorekoč včasih ni mogoče dobiti odgovora

v besedah da ali ne oziroma je pravilno, ni pravilno. Zato nam najpogosteje ostanejo preprosta navodila, da zaupamo sami vase, da se z ljudmi pogovarjamo o problemih in težavah in z njihovo pomočjo izluščimo rešitev, da iščemo alternativne izhode in ocenjujemo njihove posledice, da prevzemamo odgovornost za svoje odločitve in še bi jih lahko našli.

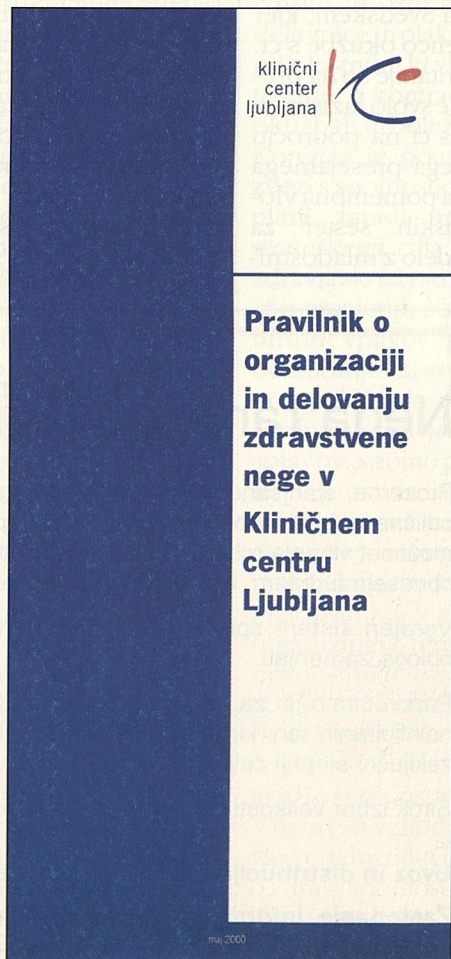
Ko sem brošuro čez nekaj dni prejela, sem jo z zanimanjem prebrala in priznati moram, bila sem zelo navdušena. Navdušenje sem izrazila tudi Poloni Zupančič in ji predlagala, da bi bilo zelo dobro, če bi nekaj o tem napisala kot prispevek za predstavitev v Utripu. Sprva ni bila najbolj navdušena, pa mislim, da ne zato, ker bi to bilo delo, temveč z izgovorom, da to drugi tudi imajo, pa vendar mi je uspel dogovor, da je o brošuri kot glavna medicinska sestra največjega zdravstvenega zavoda - **Polona Zupančič** zapisala:

SPOŠTUJEMO TRADICIJO,

IZGRAJUJEMO SEDANJOST ZA BOLJŠO PRIHODNOST

Živimo v času, ko javnost pričakuje in zahteva od zaposlenih v sistemu zdravstvenega varstva poleg visoke strokovne usposobljenosti in dobro

opravljenega dela tudi večjo skrb in pozornost do bolnikov. Ozaveščanje o bolnikovih pravicah se med ljudmi nezadržno širi, kar se kaže v vedno večji zahtevnosti in kritičnosti bolnikov in njihovih svojcev do zdravnikov, medicinskih sester in vseh ostalih zaposlenih v zdravstvu. Največ nezadovoljstva in kritik je bilo doslej izrečenih na odnos osebja do bolnikov in njihovih svojcev ali na odnos med zaposlenimi, ki s svojim vedenjem izražajo kulturo zdravstvene ustanove.

V sklopu prizadevanj za bolnikom in njihovim svojcem bolj prijazno bolnišnico smo doslej uspeli doseči večjo odprtost bolnišnice za javnost, naše bolnike in njihove svojce aktivno vključujemo v proces zdravstvene obravnave, jih seznanjamo z njihovimi pravicami in jim nudimo različne programe zdravstvene vzgoje. Na podlagi strokovne usposobljenosti zaposlenih postopno uvajamo tudi delitev dela v zdravstvenem in negovalnem timu, z jasno opredelitvijo pristojnosti in odgovornosti posameznega zaposlenega.

Klinični center Ljubljana je po svojem temeljnem poslanstvu terciarna bolnišnica, ki uživa ugled in zaupanje javnosti, ne le zaradi svoje strokovnosti, pač pa tudi zato, ker na vseh ravneh svojega delovanja postopoma uveljavlja pozitivno organizacijsko kulturo ter uvaja filozofijo in sistem trajnega izboljševanja kakovosti za uresničevanje in krepitev temeljnih vrednot sodobne, bolnikom in njihovim svojcem ter zaposlenim prijazne bolnišnice.

Tej usmeritvi je Klinični Center Ljubljana, posebno pa zdravstvena nega kot enakovredna strokovna dejavnost v zdravstvenem sistemu, posvečal svoje delovanje že pred tridesetimi leti, ko je leta 1971 delavski svet bolnišnice na podlagi dopolnitev Statuta Kliničnih bolnic prvič v zgodovini delovanja sprejel "Pravilnik o organizaciji nege bolnikov". Velika zahvala za ta pomembni dosežek in priznanje pomembnosti zdravstvene nege velja takratnemu vodstvu Kliničnih bolnic Ljubljana, še posebej pa glavnim medicinski sestri ge. Miri Pridgar.

Po tem obdobju, od leta 1974 dalje, so se v zdravstvu zgodile mnoge sistemske spremembe, ki so ob stran potisnile pomembne dosežke, ki pa za stroko zdravstvene nege kljub temu niso nikoli tonili v pozabo. Sedanje vodstvo zdravstvene nege KC je od leta 1992 izvajalo številne aktivnos-

ti za izgradnjo bolj učinkovite organiziranosti in pripravljalo številne strokovne podlage za izvedbo sprememb, tako na strokovnem kot organizacijskem področju. Pri tem so nam dajali podporo in energijo za vztrajanje vzorci iz tujine, dokumenti, kot so "Ljubljanska listina" iz leta 1996, "Dolgoročni plan razvoja zdravstvene nege", ki ga je potrdil RSK za zdravstveno nego pri Ministrstvu za zdravstvo, "Usmeritve razvoja zdravstvene nege v luči zdravstvenih reform v Republiki Sloveniji" in še drugi. Jasno smo si zastavili vizijo razvoja zdravstvene nege v KC v okviru predpisane zakonodaje, Statuta KC in v okviru danih možnosti. Zastavljene cilje, v katere verjamemo in jih večinsko podpiramo, postopno uresničujemo na organiziran način s podporo zaposlenih in vodstva KC.

Medicinske sestre in zdravstveni tehniki KC smo se zavezali, da bomo s svojim delovanjem izpolnjevali naše poslanstvo ter izpolnjevali pričakovanja bolnikov, njihovih svojcev ter naših sodelavcev. Z individualno in bolj humano obravnavo bolnikov bomo izvajali celostno in varno zdravstveno nego. Priznavanje slabosti in odkrivanje napak pri našem delu mora postati odlika, sledenje in analiza napak pa podlaga za trajno izboljševanje kakovosti opravljenega dela. Da bomo lažje dosegali zastavljene cilje, smo vodstvo zdravstvene nege KC, člani Strokovnega sveta zdravstvene nege in strokovnjaki iz posameznih področij pripravili "Pravilnik o organizaciji in delovanju službe zdravstvene nege v KC". Slednjega so potrdili in sprejeli vsi organi upravljanja, Strokovni svet zdravstvene nege KC, Strokovni svet KC in Svet KC.

Pravilnik opisuje vizijo in filozofijo dejavnosti zdravstvene nege KC, strukturo in organiziranost posameznih področij zdravstvene nege, organe službe zdravstvene nege, delavce s posebnimi pooblastili, delovna telesa in delovne skupine ter pristojnosti in odgovornosti izvajalcev zdravstvene nege. Na podlagi pravilnika bosta strokovna dejavnost zdravstvene nege in oskrbovalne službe zdravstvene nege v KC lažje dosegale večjo učinkovitost in kakovost svojega delovanja. V Pravilniku so namreč podani okviri za smotno organizacijo dela, vrednostni sistem stroke, smernice za razvoj ter merila za ugotavljanje kakovosti na področju zdravstvene nege.

Z uvedbo merjenja kakovosti zdravstvene nege in doseženimi rezultati skušamo sebe in svoje sodelavce še bolj motivirati za trajno izboljševanje kakovosti storitev, ki jih opravljamo. Na podlagi analize prejetih pohval in pritožb bolnikov uvajamo tekmovalnost v kakovosti med posameznimi kliničnimi oddelki in službami, kar bo postopoma postala tudi osnova za pravičnejše nagrajevanje zaposlenih v zdravstveni negi v KC. Skrb za trajno izboljševanje kakovosti zdravstvene nege in oskrbe ter ostalih načinov obravnave bolnikov bo postala način razmišljanja in delovanja celotnega KC. Uresničiti moramo namreč vizijo KC, da bomo v kazalcih kakovosti ugod-

neje primerljivi z bolnišnicami v razvitem svetu, kjer tako kot mi stremijo k odličnosti. Želimo in hočemo dobiti nagrado za poslovno odličnost na področju zdravstva in s tem stopiti v tisti krog uglednih evropskih bolnišnic, ki so to nagrado že prejele. Zavedamo se, da ta pot do cilja ne bo lahka in bo zahtevala veliko dodatnega izobraževanja in usposabljanja, motiviranosti in dobre volje prav vsakega izmed nas.

Vsem sodelavcem, kolegom in kolegicam in tistim, ki sodelujejo pri izgrajevanju kulture kakovosti v KC, se za strokovno in osebno podporo pri doseganju ciljev iskreno zahvaljujem.

O Pravilniku o organizaciji in delovanju zdravstvene nege v Kliničnem centru Ljubljana so svoje mnenje povedale:

Jožica Tavzelj, glavna medicinska sestra SPS Ginekološke klinike

"Potrditev Pravilnika o organizaciji in delovanju službe zdravstvene nege v Kliničnem centru Strokovnega sveta KC in Sveta KC pomeni priznanje zdravstvene nege kot organizacijsko in strokovno samostojne dejavnosti. Pri tem se mi zdi posebno pomembno deklariranje zdravstvene nege kot službe.

S Pravilnikom so jasna pravila delovanja zaposlenih v zdravstveni negi, njihove pristojnosti in odgovornosti so zapisane in ne pomenijo več zgolj ustnega izročila. Pregledna je tudi organiziranost ZN in posamezne dejavnosti, ki jo sestavljajo. Napisana je tudi vizija in strategija delovanja ZN. Delovna telesa, ki jih Pravilnik določa, pa bodo gotovo pripomogla k dvigu kakovosti stroke.

Medicinske sestre Ginekološke klinike menimo, da pravilnik predstavlja pomemben mejnik v ZN, ustvarjalci le-tega pa zaslužijo vso pohvalo."

Erna Kos Grabnar, glavna medicinska sestra SPS Interne klinike

"Pravilnik je pravzaprav nastal po obratni poti kot je običajno. Najprej smo - na pamet - gradili in tudi vzpostavili, upam si trditi, precej učinkovito organizacijo službe zdravstvene nege in oskrbe in šele potem vse skupaj zapisali v pričujoči dokument. Shema in način našega delovanja sta sedaj

napisana, zloženka naj bi postala pomembni sestavni del knjižnega gradiva na vsakem bolniškem oddelku, ambulantni.

Pravilnik je obravnaval in potrdil najvišji organ zavoda, Svet Kliničnega centra, in s tem je zagotovljena tudi pravna osnova za dosledno spoštovanje in izvajanje zapisanih določil v praksi. Posebej bi izpostavila poglavje o pristojnostih in odgovornostih, ki s svojo vsebino nalaga tako managementu v zdravstveni negi kot neposrednim izvajalcem mnoge konkretne naloge, ki jih bomo, v to sem prepričana, kratkoročno tudi izvedli."

Alenka Vračko, glavna medicinska sestra SPS Pediatrične klinike

Prepričana sem, da je pravilnik majhna knjižica, ki bo pokazala svojo pomembnost takrat, ko jo bo večina uslužbencev v dejavnosti zdravstvene nege KC sprejela za svojo in se zavedala, da je to naš dokument, ki ga moramo upoštevati, dopolnjevati in izboljšati.

Upoštevanje teh pravil bo imelo za posledico naše večje vedenje o strokovnih pristojnostih medicinskih sester in drugih sodelavcev v dejavnosti zdravstvene nege, o delovanju negovalnih timov in o odgovornosti. Z upoštevanjem določil bomo medicinske sestre, v veselje naših varovancev in njihovih staršev, izvajale kvalitetnejšo zdravstveno nego.

Jožica Rožman

Sonja Golec

Upokojena višja medicinska sestra Jožica Rožman, Službe za zdravstveno varstvo žena,

otrok in mladine Zdravstvenega doma Maribor.

Jožica Rožman je zagledala svetlobo dneva leta 1931 v Mariboru. Njeno brezskrbno otroštvo in osnovno šolanje je prekinila druga svetovna vojna. Leta 1941 je bila s starši in sestro izgnana v Bosno.

Po vrnitvi je zaključila Srednjo šolo za medicinske sestre v Mariboru.

Po sedmih letih službovanja v rojstnem mestu kot patronažna medicinska sestra je nadaljevala študij in pridobila višjo strokovno izobrazbo v Šoli narodnega zdravja (A. Štampar) pri Medicinski fakulteti v Zagrebu. Nato je nekaj let delala kot vodja Patronažnega centra ZD Maribor, kasneje kot glavna med. sestra Dispanzerja za otroke v isti ustanovi. Leta 1964 in 1971 se je strokovno izpopolnjevala kot štipendistka Svetovne zdravstvene organizacije v Mednarodnem centru za otroke v Parizu. Leta 1973 je prevzela delovno mesto glavne medicinske sestre Službe za zdravstveno varstvo žena, otrok in mladine ZD Maribor. Tu se je leta 1981 upokojila.

Jožica Rožman, krhka, vendar resnoba, odgovorna in vestna je svoj poklic opravljala z veseljem in ljubeznijo. Zavedala se je, da je to poklic sodobne, kulturne, izobražene žene s humanim nagibom, ki temelji na moralnih načelih. Zadovoljstvo je našla tudi pri strokovnem delu v neposrednem stiku z varovanci, in pri organizacijskem, statistično-analitičnem-administrativnem delu. Tako je spoznala v svojem zahtevnem poklicu življenje s sončne in tudi s temačne plati. Ob rednem delu pa je doma še preostali čas posvečala svojim bolehnim staršem; večkrat je predavala in pisala strokovne članke in poročila ter objavljala v nekaterih glasilih.

Za otroško populacijo, s katero jo veže preko 30 let službovanja, je kot članica seniorke literarne delavnice pri Mariborski literarni družbi izdala v samozaložbi pesniško zbirko KAPLJICE – pesmi za otroke in jo je posvetila mladini ob petdesetletnici izida Listine o človekovih pravicah. Na prvo stran je napisala 2. načelo iz Deklaracije o otrokovih pravicah: "Otrok mora uživati posebno varstvo. Z zakonom ali na drug način mu je treba omogočiti, da bi se v svobodi in dostojanstvu razvijal fizično, psihično, moralno, versko in družbeno zdravo ter normalno. V zakonih za varstvo otroka naj bo otrokova korist poglavitno vodilo".

Pesmi Jožice Rožman so v zadnjih nekaj letih nastajale z mislijo, ljubeznijo in spoštovanjem do otrok ter so napisane za njih namesto njih. Avtorica zna tenkočutno prisluhniti otroškemu srcu in njene pesmi so izrazito izpovedne. V njih je ubogala Malega princa, ko pravi: "kdor hoče videti, mora gledati s srcem" in to je njej tudi uspelo. Ker ima dober dar opazovanja in je spoznala, kam žene otroško dušo in kaj imajo otroci radi, jih v svojih pesmih popelje v naravo med rastje, cvetje in med živali, v svet sonca, veselja ter v razna doživetja in dogodovščine. Večkrat ji uspe, da na nevsiljiv, spontan način podtakne kakšen zdravstveni nasvet. Pesnica je po malem pisala kar nekaj let in poleg pesmi piše tudi prozo. Pod strokovnim vodstvom mentorja, pesnika in pisatelja Marjana Pungartnika je v zadnjih treh letih v seniorski literarni delavnici zelo napredovala, ker je dovzetna za vse nasvete literarnega ustvarjanja. Čeprav je bolj zadržana, vendar dobrosrčna, humana, je priljubljena članica naše literarne skupine.

Tolažba v ambulanti

Mihec, prosim, nikar ne joči,
solzic ti ne toči!
Dali bomo ti zdravilo,
da se bo zdravje povrnilo,
da boš srečen ti, mamica in oči
Mihec, prosim, nikar ne joči!

Jožica Rožman

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NOVA GORICA

ORGANIZIRA STROKOVNI SEMINAR

SREČA BREZ ZASVOJENOSTI

KULTURNI DOM NOVA GORICA, 17. in 18. november 2000

PROGRAM

Petek, 17. november 2000

- 12.00 Registracija udeležencev
- 13.00 Uvodni pozdrav
- 13.10 **Problem zasvojenosti na Severnoprimorskem**, Irena Velušček, vms, prof. zdr. vzg.
- 13.30 **Sla po ugodju – nevrotansmitorji**, Vili Ščuka, dr. med. spec. šol. med.
- 14.30 Odmor
- 15.00 **Substitucijsko zdravljenje odvisnosti**, David Vrban, vmt
- 15.45 **Izkušnja zdravljenega narkomana**, Zdravljenec ambulate za zdravljenje odvisnosti Nova Gorica
- 16.30 Predstavitev Centra Skupnosti srečanje ustanovitelja don Pierina in ogled frančiškan. samostana z grobnico zadnjih franc. kraljev na Kostanjevici pri Novi Gorici

Sobota, 18. novembra 2000

- 09.00 **Kajenje tobaka kot odvisnost in posledice**, asist. Tomaž Čakš, dr. med.
- 09.45 **Prepoznavanje bolezni odvisnosti od alkohola in posledice**, Aleksander Može, viš. soc. del.
- 10.15 **Vrednotenje uspešnosti zdravljenja odvisnih od alkohola**, Vesna Čuk, vms, prof. zdr. vzg.
- 10.45 Odmor
- 11.00 **Rehabilitacija v Klubu zdravljenih alkoholikov**, Alenka Naglost, vms, Igor Polanc, zdravljenec KZA Ajdovščina
- 11.45 **Za odgovorno in trezno tisočletje - predstavitev aparata "Promilomat"**, Livio Kosina, Boris Podbevšek
- 12.15 Kosilo
- 14.00 **Nekemične ali vedenjske odvisnosti**, Sanja Rozman, dr. med., spec. med. dela
- 15.30 Odmor
- 15.45 **Družinsko življenje in preventiva odvisnosti**, dr. Nives Ličen, prof. slov. in ped.
- 16.30 **Zdravstvena vzgoja na področju preprečevanja odvisnosti na Severnoprimorskem**
Slavica Babič, vms, Tamara Kofol, vms, Božena Istenič, sms
- 17.15 **Zaščita pred okužbo - predstavitev izdelkov firme Henkel-Ecolab**, Vesna Jurkošek, dipl. san. inž.
- 17.15 Zaključek srečanja

Splošne informacije

Seminar se šteje za strokovno izpopolnjevanje in je vpisan v register izpopolnjevanj Zbornice-Zveze.

Prijavnica: Izpolnjeno pošljite najkasneje do 10.11.2000 na naslov: Zdravstveni dom Ajdovščina, Irena Vidmar, glavna sestra, Tovarniška cesta 3, 2570 Ajdovščina.

Kotizacija: Za člane znaša 5.000 SIT, za nečlane 10.000 SIT.

V ceno so vključeni: izvilleki predavanj, obisk na Kostanjevici in pogostitve med odmori.

Kotizacijo nakažite: na ŽR Društva MSZT Nova Gorica: 52000-678-81755, sklic na številko: 00 112000, ali pa jo poravnate pred pričetkom seminarja.

Registracija: S člansko izkaznico in potrdilom o plačani kotizaciji.

Dodatne informacije po telefonu: Irena Vidmar, tel.: 05 36 93 141, GSM: 041 646 172.

Prenočišče: Hotel Sabotin, C. IX. korpusa 35, 5250 Solkan pri Novi Gorici, tel.: 05 300 54 24, faks: 05 300 54 25.

Organizacijski odbor:

Kofol Tamara, Trampuž Renata, Naglost Alenka, Vidmar Irena

Občni zbor Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Pomurje

Emilija KAVAŠ

Junija smo se članice in člani DMSZT Pomurja zbrali na občnem zboru, ki je bil tudi volilni zbor.

Čas hitro beži in, skoraj, kot bi bilo danes, je minil štiriletni mandat dosedanjih članov izvršilnega, nadzornega in disciplinskega odbora.

Občni zbor smo želeli izvesti s

40. obletnico delovanja društva, pa smo se pomislili ter slavnostno obletnico predstavili na jesenski čas.

Ker je bil maj, ko imamo naše osrednje srečanje ob mednarodnem dnevu medicinskih sester, prenatrpan, smo se dogovorili, da izvedemo občni zbor junija.

Občni zbor smo imeli 21.6.2000 v gostišču Zvezda v Beltincih.

Za delovno predsedstvo so bili izvoljene: Cvetka Meolic – predsednica, ter članici Anica Benkovič in Milena Serec, za zapisnikarja pa Jožica Karas.

V kulturnem programu je nastopil naš pevski zbor, ki praznuje letos 5. obletnico delovanja. Uvedel nas je v začetke delovnega občnega zbora, kjer nas je najprej pozdravila predsednica Emilija Kavaš. Podala je poročilo o delu društva. Blagajničarka Marta Stepanovič je razložila finančno poslovanje in finančno poročilo. Nato je predsednica predstavila program za leto 2000. Gospa Marjeta Gomboc je podala poročilo nadzornega odbora.

Delovanje in aktivnosti društva so pestri in vsestranski. Naredili smo dosti, nismo pa povsem zadovoljni. Radi bi bili še boljši z namenom, da damo našim članicam in članom čim več strokovnega znanja, osebnosti rasti, priložnosti za različna druženja, ki nam polepšajo

naš vsakdan in naporno poklicno delo. Po razpravi je predsednica delovnega predsedstva Cvetka Meolic predlagala sprejem poročil in programa. Sprejeli smo ju ter začeli z volilnim zborom.

Predsednica volilne komisije Marjeta Gomboc je predlagala kandidacijsko listo. Kandidacijski postopek je potekal po vseh zavodih že tri mesece. Izvršilni odbor je predlagal zaprto kandidacijsko listo za izvršilni, nadzorni odbor ter disciplinsko komisijo, kjer prisostvujejo vsi zavodi in upokojene medicinske sestre ter sestre v privatnem sektorju. Predlagane so bile tudi predsednica, podpredsednica, tajnica in blagajničarka, ki so bile soglasno sprejete.

Oba odbora ter disciplinska komisija so bili soglasno sprejeti.

Izvoljeni so bili člani IO

ZD Murska Sobota: Dragica Jošar, SMS-članica; Erika Časar, VMS-članica; Simona Zrim, SMS-članica
ZD Ljutomer: Romana Vozlič, VMS-članica
ZD Gornja Radgona: Alenka Drvarič, SMS-članica

ZD Lendava: Natalija Škafar, VMS-članica
Bolnišnica Murska Sobota: Robertina Vljaj, VMS CIS-članica; Alenka Vogrinec, SMS KRG.-članica; Cvetka Meolic, VMS OTR. ODD.-članica; Olga Flisar, VMS INT. ODD.-članica; Marija Apatič, SMS INF. ODD.-članica

Dom Lukavci: Milena Serec, SMS - članica
Dom Rakičan: Marjeta Šemrl, SMS - članica
Dom Lendava: Jožica Hozjan, VMS - članica
Zavod za zdravstveno varstvo: Anica Benkovič, VMS - članica
Zdravstvena šola Rakičan: Gena Virag, VMS - članica
Zdravilišče Radenci: Bernarda Ferencek, SMS - članica

Zdravilišče Moravske Toplice: Dragica Krojs, SMS - članica

Privat dejavnost: Silva Prša, SMS - članica
Upokojene medicinske sestre: Tilčka Štiel, SMS - ZD Murska Sobota - članica; Matilda Magdič, SMS - Bolnišnica Murska Sobota - članica

Nadzorni odbor

Šarika Benko VMS - Bolnišnica Murska Sobota
Cvetka Mlakar, VMS, dipl. org. dela - ZD Gornja Radgona

Vera Novak, VMS - Bolnišnica Murska Sobota
Bernarda Temlin, SMS - Zavod za zdravstveno varstvo

Vera Bogdan, VMS - Zdravstveni dom Ljutomer

Disciplinska komisija

Magda Kulčar, VMS - ZD Lendava
Stanka Vozlič, VMS - Dom Lukavci
Emilija Kavaš, VMS - Občina Beltinci
Vida Pirling, VMS - ZD Murska Sobota
Marjeta Gomboc, VMS, dipl. org. dela - Bolnišnica Murska Sobota

Predsednica: Emilija Kavaš, VMS - Občina Beltinci

Podpredsednica: Valentina Goršak-Lovšin, VMS - Dom starejših

Tajnica: Cvetka Meolic, VMS - Splošna bolnišnica Murska Sobota

Blagajničarka: Marta Stepanovič - gimnazijski maturant
Po izpeljanem volilnem zboru se je predsednica zahvalila

za zaupanje novega mandata ter obljubila vestno delo izvršilnega odbora.

Zahvalila se je za dosedanje delo vseh članov izvršilnega in nadzornega odbora ter disciplinske komisije ter podpredsednice, tajnice in blagajničarke. Brez tako požrtvovalnih in dobrih sodelavcev I O bi društvo težko delovalo ter tako uspešno in v zadovoljstvo članstva izvajalo zadani program.

Po manjši pogostitvi smo se še udeležili koncerta irske pevke Shirlie Roden in flavtiste Alenke Zupan.

Njen koncert nam je obogatil ter polepšal dan. Glasba in čudoviti glas pevke ter pozitivna energija so nas odpeljali v svet duhovnosti in zadovoljstva.

Tako duhovnost človek ob hitrem tempu vedno bolj potrebuje, da potem lažje in z več osebne sreče in zadovoljstva opravlja poklicne in družinske naloge in aktivnosti.

Tako smo prijetno zaključili en mandat in začeli z novim elanom obdobje 2000-2004.

Vsem članom in članicam, ki so bili v organih vodenja društva, se iskreno zahvaljujem za njihov prispevek pri kvaliteti dela društva.

Novoizvoljenim članicam izvršilnega in nadzornega odbora ter disciplinske komisije želim uspešno in dobro delo v naslednjem štiriletnem mandatu.

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

PONOVNO VAS VABIMO, da se nam pridružite

LIKOVNI TEČAJ: Klinični center Ljubljana, predavalnica 4,
vodi prof. Marjan Zaletel-Janč vsak torek od 15. do 17. ure.
Lastni prispevek 1.000,00 SIT.

Dodatne informacije: Jože Matjašec, tel.: 36-59-804 dopoldne.

PEVSKI ZBOR: Osnovna šola Vrhovci Ljubljana, ponedeljek ob 19.30, četrtek ob 19.00 (končna avtobusna postaja proge št. 14). Lastni prispevek 1.000,00 SIT. Dodatne informacije: Saša Kotar, tel.: 43-94-030 dopoldne.

JOGA – 1. skupina: Poliklinika, Njegoševa 4, fizioterapija, klet, E-hodnik, ponedeljek od 16.00-17.30 ure, vodi Slavka Verovšek.

JOGA – 2. skupina: MOL (Mestna občina Ljubljana) (krajevna skupnost Tabor), Rozmanov trg 12, torek od 19.00-20.30 ure, vodi Živa Meljo.

Pričetek 16. oktober, lastni prispevek 1.000,00 SIT do konca leta. Dodatne informacije: Jadranka Cerkvenik, tel.: 17-23-788 (od 7.30-8.00 ure).

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

JESENSKI IZLET 10.11.2000

SEŽANA-SPELEOTERAPIJA - GROB ANGELE BOŠKIN - GORIŠKA BRDA-MARTINOVANJE

Ob 8.00 uri odhod avtobusa izpred Tabora št. 10 v Ljubljani, vožnja do Razdrtega in naprej v Sežano (ogled bolnišnice-speleoterapije). Vožnja v Staro Gorico (obisk groba Angele Boškin). Po kratkem postanku za nakupe vrnitev v Slovenijo in nadaljevanje v Goriška Brda na veselo MARTINOVANJE. Vrnitev v Ljubljano v poznih večernih urah.

Lastni prispevek 1.500,00 SIT.

Prijave sprejema Kompas Holidays 6., 7. in 8. novembra 2000, od 8.30 do 18.00 ure. Ob prijavi potrebujemo člansko izkaznico Zbornice-Zveze.

Vljudno vabljeni!

Za izletništvo:
Nada Butinar, vms

Predsednica DMSZT Ljubljana:
Darinka Klemenc, dipl. m. s.

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

Sekcija upokojenih medicinskih sester

VABILO

Vabimo vas na strokovno srečanje,

ki bo v sredo, 15.11.2000 v predavalnici javnega zavoda Zdravstvenega doma Ljubljana –
Enota OZV Center, Metelkova 9,
s pričetkom ob 9.30 uri

Program:

Nega ustne votline pri starejših ljudeh

Prof. sc. dr. Matjaž Rode, spec. za zobne in ustne bolezni

Vabimo vas, da se srečanja udeležite v čim večjem številu!

Predsednica sekcije upokojenih medicinskih sester
Cilka Potokar

Klinidrape® EORNA, fundacija perioperativne zdravstvene nege

Predstavitev fundacije

Fundacija Klinidrape® EORNA je neprofitna izobraževalna fundacija, ustanovljena na prvem kongresu EORNA v Bruslju leta 1997. Ustanovitelja fundacije sta EORNA- European operating room nurses association (Evropska zveza operacijskih medicinskih sester) ter Klinidrape- odsek podjetja Mölnlycke, specializiran za operativno področje.

Maja letos, na drugem kongresu EORNA v Bergnu na Norveškem, je fundacija že drugič objavila nagradni razpis, ki bo zaključen leta 2003 na tretjem kongresu EORNA na Kreti.

Namen fundacije

Namen fundacije je pospeševanje razvoja stroke perioperativne zdravstvene nege s podpiranjem raziskav ter izmenjav znanja in izkušenj s tega področja. To zajema vse vidike dela v perioperativni zdravstveni negi - od predoperativnih obiskov bolnika, obravnave bolečine, psihološke priprave bolnika do nalog, ki se opravljajo v operacijski dvorani.

Objava v vsaki državi

Razpis je objavljen v sestrskih revijah v državah članicah EORNA, med katere seveda spada tudi Slovenija. Na razpis se lahko prijavijo vse članice EORNA. V vsaki državi bo najprej potekal izbor predlogov prispevkov na državni ravni. Najboljši predlog bodo na državni ravni izbirala združenja operacijskih

medicinskih sester (v Sloveniji Sekcija operacijskih medicinskih sester) ter nacionalni zastopniki Klinidrape (v Sloveniji podjetje Simps'S). Najboljši predlog bo dobil finančno podporo (1000 EUROV) za dokončno izdelavo, kandidiral pa bo tudi na mednarodnem razpisu. Tam bo zopet izbran najboljši predlog, ki bo prejel še dodatnih 1000 EUROV podpore. Zmagovalni prispevek bo razglašen na naslednjem kongresu EORNA leta 2003.

Kako se lahko udeležite razpisa

Udeležite se lahko z opisi konstruktivnih strokovnih ekskurzij, z raziskavami ter s projekti, ki se izvajajo na področju perioperativne zdravstvene nege. Prispevek mora biti namenjen izboljšanju kakovosti perioperativne zdravstvene nege - za bolnika in/ali za zdravstveno osebje.

Predlog prispevka opišite na 2-5 straneh. Predlog je lahko v slovenskem ali angleškem jeziku. Predlog morate poslati Sekciji operacijskih medicinskih sester, Zbornica zdravstvene nege, Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana do 1.10.2001.

Podrobnejše informacije in navodila za oblikovanje predloga pa lahko dobite pri Heleni Peric, strokovni sodelavki podjetja Simps'S, Motnica 3, 1236 Trzin, ki zastopa Klinidrape v Sloveniji. Telefonske številke so 01 5621 350 ali 041 284 357, lahko pa pošljete sporočilo na e-mail: helena.peric@simpss.si

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER – BABIC vabi na

STROKOVNI SEMINAR,

ki bo v petek, 17. 11. 2000 v M. Soboti, hotel Diana,
Slovenska ul. 52

PROGRAM

- 09.00 - 10.00 Registracija udeležencev
10.00 - 10.30 Otvoritev, pozdravni govori
10.30 - 11.00 Karcinom cerviksa in nosečnost
Nataša Kous – Škalič, dr.med.spec.gin. in porodništva
11.00 - 11.40 Analgezija med porodom
Mensur Salihović, dr.med. spec.anesteziolog
Mag. Zlatko Šubinski, dr.med.spec.gin. in porodništva
11.40 - 12.00 Diskusija
12.00 - 12.30 Odmor
12.30 - 12.50 Prvi podoj in vpliv na uspešno dojenje doma
Marija Hirci, VMS
12.50 - 13.10 Materinska šola, rooming in in laična skupina v porodnišnici Murska Sobota
Martina Horvat, VMS
13.10 - 13.30 Fizioterapija na porodnem oddelku SB Murska Sobota - telesna aktivnost v predporodnem in poporodnem obdobju, Metka Vlaj, viš.fiziot.
13.30 - 13.50 Diskusija
14.00 Kosilo

Splošne informacije

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane znaša 9.520 SIT, za nečlane 19.040 SIT. V ceno je vračunan DDV. Nujna je pisna prijava na seminar, ki jo pošljete na naslov: ZZNS – ZDMSZTS, Vidovdanska 9, Ljubljana do 10. novembra 2000 (prijavnica je v vsakemu Utripu). Kotizacijo nakažite na žiro račun ZDMSZTS: 50101-678-48641, sklic na številko 00-120-04. Omenjeni znesek lahko poravnate tudi pred začetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, potrdilo o plačani kotizaciji (virman) in pisno prijavo, če se niste že prej prijavili, z ustreznimi podatki (davčna številka zavoda).

Informacije: Antonija Tratnjek, Ginekološko-porodni oddelek M. Sobota, 02 532 10 10. Gordana Njenjić, Ginekološka klinika Ljubljana, 01 433-43-33 int. 319

*Predsednica sekcije:
Gordana Njenjić*

Zmaga

nad
želodčnimi
bolečinami
je zmeraj
sladka!

Bayer Pharma d.o.o., Celovška 136, Ljubljana, <http://www.bayer-pharma.si>, produkcija Formitga

Lahkotno hitra odrešitev želodčnih težav

Stres in vsakodnevni pritiski, neredna in nezdrava prehrana, čezmerno uživanje hrane, kave ali alkohola, kajenje in nekatera zdravila lahko porušijo naravno ravnotežje v želodcu in povzročijo želodčne težave. Rupurut hitro olajša pekočo bolečino in tiščanje v želodcu, zgago, občutek polnosti, kisló spahovanje, slabost in druge želodčne težave. Zanesljivo varuje in zdravi vaš želodec z ohranjanjem naravnega ravnotežja med agresivnimi in varovalnimi dejavniki. Hkrati so tablete prijetnega okusa in se v ustih hitro razpustijo. Navsezadnje, zakaj bi prav vas boel želodec?

Bayer

Bayer Pharma d.o.o.

PRED UPORABO NATANČNO PREBERITE NAVODILO! O TVEGANJU IN STRANSKIH UČINKIH SE POSVETUJTE Z ZDRAVNIKOM ALI FARMACEVTOM.

STROKOVNO SREČANJE MEDICINSKIH SESTER V MANAGEMENTU

Peter POŽUN

Prvo strokovno srečanje medicinskih sester v managementu, ki smo ga združili z volilnim občnim zborom, smo člani Iniciativnega odbora strokovne sekcije, Ladi Škerbinek, Petra Kersnič in Peter Požun pripravili 15. septembra 2000 v Srebrnem salonu Grand hotela Union v Ljubljani.

Del članov novoizvoljenega izvršilnega odbora strokovne sekcije

Naj samo spomnim, da je bila strokovna sekcija ustanovljena s sklepom skupščine Zbornice-Zveze na rednem letnem zasedanju v aprilu tega leta.

Na srečanju se nas je zbrala dobra stotnja medicinskih sester in medicinskih tehnikov, ki delujemo kot managerji na različnih ravneh in področjih delovanja v zdravstvu, še posebej zdravstveni negi.

Zbrane je pozdravil minister za zdravstvo gospod Andrej Bručan, dr. med., ki je v svojem uvodnem govoru izrazil veselje ob ustanovitvi strokovne sekcije za management, saj se ministrstvo za zdravstvo zaveda pomena in vloge vodilnih medicinskih sester v vodenju in upravljanju zdravstvenih zavodov. Ministrstvo za zdravstvo ter on osebno bo posvetilo posebno pozornost in tudi sredstev izobraževanju in usposabljanju managementa zdravstvenih zavodov, saj je bilo v preteklosti to področje vse preveč zapostavljeno. Po njegovem prepričanju bo tudi ustanovitev te strokovne sekcije

prispevala k temu, da bomo managerji lahko bolje in uspešneje izvajali svoje naloge. Udeležencem srečanja je zaželel prijetno delo, novoizvoljenim organom pa veliko uspeha pri vodenju strokovne sekcije.

Gospa Veronika Kunstek Pretnar – predsednica Zbornice-Zveze je v svojem nagovoru poudarila pomen ustanovitve te 29. strokovne sekcije, ki bo pomembno prispevala h kakovostnejši zdravstveni negi ter vidnejši vlogi njenih izvajalcev v zdravstvenem varstvu.

Strokovno srečanje smo nadaljevali s prispevkom gospe Margarete Strümpf, ki je predstavila cilje, vsebino delovanja, organiziranost ENDE – Evropske zveze direktorjev in direktoric zdravstvene nege ter povabila navzoče k včlanitvi v ENDO ter udeležbi na 5. kongresu prihodnje leto v Haagu.

Tudi naslednji strokovni prispevek je podala ga. Margarete Strümpf, direktorica zdravstvene nege v Dunajski ortopedski kliniki, ki je predstavila management zdravstvene nege v Avstriji. Temeljno spoznanje je bilo, da je management zdravstvene nege v Avstriji avtonomen, da so vodstva bolnišnic sestavljena iz treh članov, poslovnega direktorja, ki je po izobrazbi ekonomist ali manager, strokovnega di-

rektorja in direktorice za zdravstveno nego. Vodenje bolnišnice poteka po načinu kolegijskega vodstva – participativni model vodenja in zajema vodenje celotne bolnišnice. Seveda pa morajo imeti vsi člani vodstev bolnišnic zaključeno posebno izobraževanje za vodenje ter nadaljne izobraževanje iz managementa v okviru univerze ali visoke šole. Direktorica zdravstvene nege je na področju upravljanja s kadri zdravstvene nege ter drugimi viri za zdravstveno nego samostojna, soodgovorna pa je za uspešno in ekonomično poslovanje bolnišnice. Pol leta opravlja tudi nalogo predstavljanja bolnišnice navzven v poslovnem in pravnem prometu. Predstavila je tudi plače v zdravstveni negi v Avstriji, kompetence, karierni plan in druge zanimive informacije. Ob primerjavi stanja pri nas in v Avstriji lahko ugotovimo, da nas čaka še veliko dela.

Naslednji prispevek je nosil naslov Vloga vodilnih medicinskih sester pri oblikovanju informacijskih sistemov, v katerem nam je gospa mag. Vesna Prijatelj na zanimiv način prikazala postopek izgradnje informacijskega sistema tako za zdravstveno nego kot tudi njegove vključenosti v integrirani informacijski sistem zavoda. Posebej je poudarila vlogo medicinskih sester v procesu oblikovanja tako nabora podatkov, kot načina njihovega zajemanja, obdelave, posredovanja in uporabe. Poseben poudarek je bil namenjen tudi področju varovanja podatkov. Ob zaključku lahko podam skupno ugotovitev, da, če želimo, da bo informacijsko sistem res v pomoč managementu pri vodenju zavodov, moramo medicinske sestre aktivno sodelovati od prvega trenutka uvajanja informacijskega sistema, stalno preverjati njegovo delovanje in uporabnost izidov ter predlagati spremembe.

Po krajšem odmoru sta se nam predstavila glavna pokrovitelja srečanja, Safe Skin in 3M, nato pa smo nadaljevali s prispevkom gospe Desanke Eržen o poslovnem protokolu, poslovnem odnosu in poslovni kulturi. Za-

Margarete Strümpf

nimiv nastop, ki je v marsikom spet sprožil proces preverjanja, ali res obvladamo kulturo poslovnega komuniciranja. Kot se je pokazalo v nadaljevanju srečanja, je potrebno takšna znanja vedno znova in znova obnavljati.

V tretjem delu srečanja smo z javnim glasovanjem izvolili vodstvo strokovne sekcije in prvi izvršilni odbor. tako smo nalogo aktivnega delovanja in vodenja strokovne sekcije za prihodnja štiri leta prevzeli: Peter Požun – predsednik, Ladi Šerbinek – podpredsednica, Petra Kersnič – tajnica ter člani IO: Polona Zupančič, Brigita Putar, Darinka Čarni Dobovišek, Brigita Skela Savič, Vlasta Mlekuž, Flory Banovac, Ljubomira Steblovník, Jože Matjašec, Helena Peric, Duška Drev, Daniela Morec in mag. Marija Bohinc.

V lepem petkovem popoldnevu smo zaključili naše prvo strokovno srečanje, zavedajoč se da je pred nami naporna in zanimiva pot, ki lahko pripelje k cilju ob sodelovanju ter medsebojnem spoštovanju, kajti, kot je rekla ga. Eržen: saj smo konec koncev vsi managerji.

Sekcija študentov zdravstvene nege

MEDNARODNE IZMENJAVE

Klavdija PETERNEL

To poletje je Sekcija študentov zdravstvene nege že osmič organizirala mednarodne študentske izmenjave strokovnih praks (International Student Exchange Program Slovenia – ISEP). Glavno vodilo je izmenjava in pridobivanje strokovnega znanja v zdravstveni negi, novih izkušenj in sklepanje prijateljstev. Pomembno vizijo za prihodnost nam predstavlja oblikovanje evropske mreže bilateralnih strokovnih izmenjav v okviru ENSG (Evropsko združenje študentov zdravstvene nege).

Projekt ISEP 2000 smo začeli pripravljati v decembru 1999, ko smo v bolnišnicah zaprosili za prakse, nato smo oblikovali brošuro, jo posredovali na večinoma evropske izobraževalne institucije, študentske organizacije, pa tudi posameznim profesorjem, s katerimi smo v preteklosti dobro sodelovali. Do maja smo zbrali prijave, organizirali bivanje, bone za prehrano in dajali dodatne informacije.

Strokovni del programa je bil sestavljen iz praktičnega dela na oddelku in strokovnih obiskov pomembnejših zdravstvenih institucij v Sloveniji. Prakse so potekale v Kliničnem centru Ljubljana in na Onkološkem inštitutu.

Ogledali pa smo si Inštitut RS za rehabilitacijo, Zavod RS za transfuzijo krvi, Centralno kuhinjo KC, Dializni center KC, Urgenco, Oddelek za otroško kirurgijo KC, Operacijski blok KC in se sestali s predsednico Zbornice-Zveze ter s pomočnico glavne MS kliničnega centra za področje higijene. Predstavili smo tudi delovanje naše Sekcije, ter sistemov zdravstva in izobraževanja pri nas.

V juliju smo sprejeli Mariano, Andreeo, Kristino in Ilariano iz Romunije. Priznale so osupljivo razliko med našimi in njihovimi umazanimi bolnicami, kjer je medicinska sestra zgolj asistent zdravniku. Za izvajanje osnovne zdravstvene nege imajo drug profil zdravstvenih delavcev, ki so zadolženi tudi za čiščenje prostorov. Kasneje v juliju se nam je pridružila Kate iz Škotske, ki je bila na praksi v Sloveniji že lani, ko je tukaj spoznala svojega bodočega moža. Stavros iz Cipra in Lorraine iz Zimbabveja, ki študira v Londonu, sta prispela v avgustu. Slednji trije študentje so zaznali drugačno organizacijsko reševanje nekaterih težav, ki se jim je včasih zdelo boljše kot v njihovi državi.

Drug del programa je bil namenjen zapolnje-

vanju vsake proste minutke, ko študentje niso bili na oddelkih. Organizirali smo ga v okviru projekta Recepcija v Mednarodni pisarni ŠOU. Čez poletje je namreč v Ljubljani vsak mesec okoli 80 tujih praktikantov najrazličnejših študijev in zato aktivnosti za prosti čas organiziramo vse študentske organizacije skupaj. Tako smo bolj učinkoviti, pa tudi bolj zabavno je. Skupni glavni cilj nam je socialno in kulturno vključili tuje študente v naše življenje. Počeli smo vse mogoče. Potem, ko smo se preizkusili na plezalni smeri proti Šmarni gori, smo se odpravili na Triglav, bili smo na soteskanju in hydrospeedu, v vinski kleti, na morju, oblikovali smo glinene lonce..., skratka, bili smo križem in počez po vsej Sloveniji. Tujci so nas vedno premagali v nogometnih turnirjih, mi pa smo jim vrnili v pivskih tekmovanjih.

Na koncu je bil naš cilj dosežen: praktikanti so se širokih nasmehov in polni novih vtisov poslavljali od prijateljev. Popolnoma izčrpani so se s solzami v očeh vračali domov, počitek pa je več kot prijal tudi slovenskemu delu posadke.

Vsem, ki ste kakorkoli sodelovali pri projektu, se v imenu Sekcije študentov zdravstvene nege iskreno zahvaljujem, posebej pa zahvala velja

Kliničnemu centru Ljubljana, Onkološkemu inštitutu kot glavnima sodelujočima ustanovama, Inštitutu RS za rehabilitacijo, Zavodu RS za transfuzijo krvi in predsednici Zbornice-Zveze. Zahvaljujemo se tudi DMSZT Ljubljana in 3M Medical, ki sta projekt finančno podprla.

Kati, Stavros in Lorraine

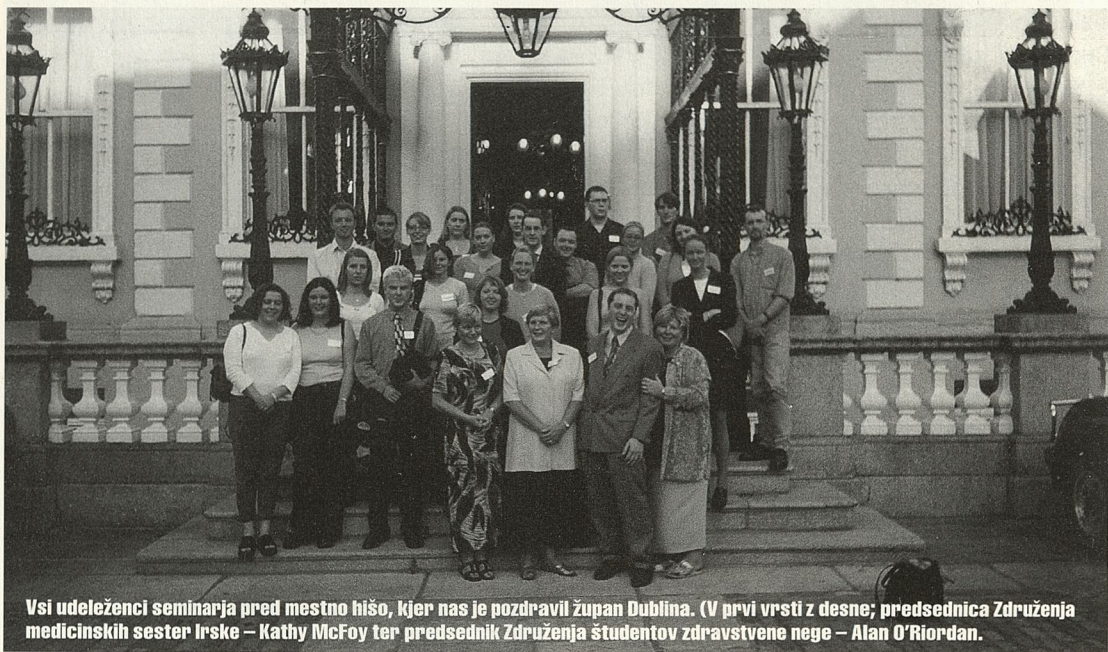
Po soteskanju na Tolminskem

Sekcija študentov zdravstvene nege

POROČILO Z LETNEGA SESTANKA ENSG 2000

(Dublin, 18.07.-21.07.2000)

Skočir ANA-POLONA

Vsi udeleženci seminarja pred mestno hišo, kjer nas je pozdravil župan Dublina. (V prvi vrsti z desne; predsednica Združenja medicinskih sester Irske – Kathy McFoy ter predsednik Združenja študentov zdravstvene nege – Alan O'Riordan.

Kongres Evropske Zveze študentov zdravstvene nege (ENSG-European nursing student group) se je letos odvijal v Dublinu, na Irskem.

Glavni namen teh srečanj je izmenjava izkušenj in reševanje aktualnih vprašanj izobraževanja, praktičnega dela, razmer za študij ter združevanja študentov zdravstvene nege po Evropi.

Sekcijo študentov zdravstvene nege Slovenije sva predstavljali s kolegico Tanjo Zalar. Na pot sva odhajali "mešanih" občutkov – ponosni, ker so nama zaupali tako odgovorno nalogo, in hkrati s strahom, kako naju bodo, kot pripadnici tako majhnega naroda, sprejeli.

Irci so se izkazali kot prijazni, odprti, tolerantni – skratka, popolni gostitelji. Kljub temu, da ne vedo, kje je naša deželica, sva bili deležni posebne pozornosti, saj Slovenija že od ustanovitve ENSG igra eno vodilnih vlog v Evropi

ski zvezi študentov zdravstvene nege.

Sestanek je otvoril Župan Dublina, ki je v svojem nagovoru poudaril pomen soudeještvovanja študentov pri razvijanju stroke. Po strogem uradnem uvodu in pozdravu predsednika Irske študentske organizacije Alana O'Riordana ter predsednice Irskega združenja medicinskih sester Kathy McFoy sva se ob zakuski zapletli v sproščen pogovor in se spoznali z ostalimi delegati iz Danske, Švedske, Finske, Irske in Velike Britanije.

Naslednji dan je minil v znamenju delovne vneme. Po predstavitvi novih članic in branju letnih poročil, so sledile vroče razprave o kriterijih članstva v ENSG, spremembah ustanovne listine ter oblikovanju skupne spletne strani, ki bi pripomogla k boljši kontinuiteti dela, povezovanju in pridobivanju novih članic.

Po okusnem kosilu v elitnem Hotelu "Burlington" so nam pripravili predavanja o "Modelu

zdravstvenega izobraževanja na Irskem”, “Sistemu združevanja študentov v Veliki Britaniji” ter delu “ICN” (Svetovnega združenja medicinskih sester) in “PCN” (Evropskega združenja medicinskih sester).

Končali smo z delavnico, kjer smo sestavili prispevek za novembrsko konferenco “PCN” o vzrokih majhnega zanimanja za študij zdravstvene nege.

Kot bi vedeli, da smo potrebni razvedrila, so nam organizatorji pripravili presenečenje – večerjo v restavraciji “Polyhops”, s tradicionalno irsko glasbo in plesom.

V četrtek smo ob velikih količinah kofeina nadaljevali po programu... Udeležili smo se seminarjev o “Možnosti uporabe računalniške tehnologije v klinični praksi”, “Evropski zdravstveni delovni zakonodaji” ter “Možnostih zaposlitve v Evropi”.

Popoldne smo sprejeli načrt dela za leto 2000/01 – oblikovali smo listino, ki se zavzema za optimalne pogoje izobraževanja in praktičnega dela študentov zdravstvene nege. Nadaljnja naloga posameznih članic je, da dokument aplicirajo in promovirajo v domačem okolju.

Čas je kar prehitro minil in ostala nam je še zadnja točka dnevnega reda – volitve. Za predsednico ENSG 2000/01 je bila izbrana Irska, za podpredsednico pa Danska.

Irci so veseli ljudje, predsedniku pa se ni dobro zameriti, zato smo volilne rezultate proslavili v znanem “Temple bar” pubu.

Kongres smo zaključili v petek z obiskom mestnih bolnišnic – izbirali smo lahko med “St. Vincent’s Hospital”, “Adelaide&Meath” in “Our Lady’s Hospital”.

Kartežko smo se razšli, saj so se med nami spletale prijateljske vezi in občutek pripadnosti: vdanost skupnim ciljem. Ločili smo se s prijetnim občutkom, da smo bili koristni, predvsem pa z obljubo, da ohranimo stike.

Preostale dni sva s Tanjo izkoristili za ogled prestolnice, spoznavanje irske kulture ter ljudi, in lahko vam poveva, da je Irska krasna, prav tako tudi njeni prebivalci.

Zahvaljujeva se vsem, ki so nama omogočili udeležbo na srečanju – glavnemu sponzorju 3M (Aest) – podružnica v Ljubljani, Zbornici medicinskih sester Slovenije, Sekciji študentov zdravstvene nege in KOMISP-u (ŠOU-mednarodna pisarna).

Tudi v prihodnje bomo zavzeto sodelovali pri oblikovanju projekta ENSG, kar je prispevek k skupnemu cilju vseh zdravstvenih delavcev – kvalitetni zdravstveni negi, zadovoljnému porabniku in obenem zadovoljnim ponudnikom zdravstvenih storitev.

Utrinek z delovnega sestanka Evropske zveze študentov zdravstvene nege.

Zbornica zdravstvene nege- Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester v onkologiji

27. STROKOVNI SEMINAR IZ ONKOLOGIJE IN ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE

NAPREDOVALI RAK – DAJMO ŽIVLJENJE DNEVOM
 Radenci, Hotel Radin - 19. in 20. oktober 2000
 Vabimo vas na 27. strokovni seminar, ki bo v četrtek,
 19., in petek, 20. oktobra 2000 v Radencih, Hotel Radin

PROGRAM

ČETRTEK, 19.10.2000

08.00	Registracija udeležencev
09.45 – 10.00	Uvodne besede
10.00 – 10.30	PALIATIVNA OSKRBA ONKOLOŠKIH BOLNIKOV V SLOVENIJI
Asist. Gordana Živčec-Kalan, dr.med., spec.sploš. medicine, Zdravstveni dom Ilirska Bistrica
10.30 – 10.50	RAZŠIRJENOST NAPREDOVALEGA RAKA V SLOVENIJI
Fanika Škrlec, univ.dipl.org., VMS, Onkološki inštitut Ljubljana, Register raka R Slovenije
10.50 – 11.30	DEFINICIJA NAPREDOVALEGA RAKA, SIMPTOMI IN ZDRAVLJENJE
Prim. Jožica Červak, dr.med., Onkološki inštitut Ljubljana
11.30 – 11.40	Razprava
11.40 – 12.00	Odmor
12.00 – 12.15	PALIATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA
Marina Velepčič, VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
12.15 – 12.45	ZDRAVSTVENA NEGA V ZVEZI S SIMPTOMI NAPREDOVALEGA RAKA
RESPIRATORNI SIMPTOMI
Jožica Jošt, VMS, Tatjana Jakhel, VMS, Bolnišnica Golnik, Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, Marija Mesaroš, VMS, Cvetka Cerar, VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
12.45 – 13.15	GASTROINTESTINALNI SIMPTOMI
Anita Pirečnik, prof.zdrav. vzgoje, Helena Drolc, VMS, Brigita Skela Savič, univ. dipl.org, VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
13.15 – 15.00	Kosilo
15.00 – 15.30	NEVROLOŠKI SIMPTOMI
Cvetka Cerar, VMS, Albina Bobnar, prof.defek., VMS, Onkološki inštitut Ljubljana

15.30 – 16.00	LOKOMOTORNI SIMPTOMI
Katarina Lokar, VMS, Suzana Semenič, VMS, Biserka Petrijevčanin, VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
16.00 – 16.30	DERMATOLOŠKI SIMPTOMI
Helena Uršič, VMS, ET, Laura Petrica, VMS, Anamarija Šalehar, VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
16.30 – 16.45	Predstavitev novosti: Zaščita kože s tekočim zaščitnim nepekočim filmom,
Matjaž Prešeren, VMT, višji strokovni svetovalec
16.45 – 17.00	Razprava
20.0	Slavnostna večerja

PETEK, 20.10.2000

09.00 – 9.30	OBVLADOVANJE BOLEČINE PRI BOLNIKU Z NAPREDOVALIM RAKOM
Slavica Lahajnar, dr.med., Onkološki inštitut Ljubljana
09.30 – 10.00	POSTOPKI ZA OBVLADOVANJE BOLEČINE IN SPECIFIČNOSTI ZDRAVSTVENE NEGE
Mira Logonder, VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
10.00 – 10.30	PSIHOLOŠKI SIMPTOMI PRI BOLNIKU Z NAPREDOVALIM RAKOM, Urška Salobir, dr. med., specializantka polivalentne medicine
10.30 – 11.15	Odmor
11.00 – 11.15	PREDSTAVITEV PRIMERA BOLNIKA Z NAPREDOVALIM RAKOM
Albina Bobnar, prof.defek., VMS, Onkološki inštitut Ljubljana
11.15 – 11.30	Predstavitev novosti:
ZAKAJ JE RECEPTOR HER-2 POMEMBEN PRI RAKU DOJKE
Mag.sci. Vesna Cizej, dipl.inž.farm.
11.30 – 11.45	BARD – terapija bolečine,
Alessandro Pertot
11.45 – 12.00	Razprava

Drugi dan bo od 9.00 – 12.00 ure potekala učna delavnica z naslovom: **DELO Z ELASTOMERNO ČRPALKO IN CENTRALNIM VENSKIM KATETROM S PODKOŽNIM PREKATOM**

Zaradi lažje organizacije vas prosimo, da na prijavnici pripišete, če želite sodelovati na učni delavnici. Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje.

Kotizacija za člane znaša 19.040 SIT, za nečlane pa 38.080, v katero je všteta zakuska in zbornik predavanj. Zaradi DDV je nujna prijava na seminar, zato vas vljudno prosimo, da se prijavite s prijavnico, ki je objavljena v Utripu

(pripišite sodelovanje v učni delavnici) ali s prijavnico, ki bo na zadnji strani vabila in ga bodo glavne medicinske sestre bolnišnic, zdravstvenih domov, domov za ostarele itd., prejele po pošti v drugi polovici meseca septembra.

Prijavnico pošljite na naslov: Onkološki inštitut Ljubljana, Brigita Skela Savič, pomočnica direktorice za ZN, Zaloška c. 2, 1000 Ljubljana.

Kotizacijo nakažite na žiro račun ZDMSZTS: 50101-678-48641, sklic na številko 00-122-16 s pripisom »za Sekcijo MS v onkologiji«, ali pa jo boste poravnali pred pričetkom seminarja.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, potrdilo o plačani kotizaciji (virman), v primeru, da se ne boste predhodno pisno prijavili, pa tudi izpolnjeno prijavnico za seminar z vsemi ustreznimi podatki (zlasti davčno št. zavoda).

Rezervacija prenočišča: ZDRAVILIŠČE RADENCI

Tel.: (02) 52 01 000, faks: (02) 520 27 23

Organizacijski odbor: Brigita Skela Savič, M. Logonder, Albina Bobnar, Marina Velepič

Informacije po telefonu: (061) 13 20 018 ali 45-17, gospa Slavica Hodžić

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije: Brigita Skela Savič

zti kozmetika

Zavod za tehnično izobraževanje

Vpisujemo v verificiran program izobraževanja odraslih za pridobitev poklica

KOZMETIČNI TEHNIK

- po končani V. in IV. stopnji izobrazbe

Organiziramo tudi tečaje:

- KLASIČNE TELESNE MASAŽE
- KLINIČNE AROMATERAPIJE
- PEDIKURE
- PROFESIONALNEGA MAKE UP-a
- REFLEKSNE MASAŽE STOPAL
- ROČNE LIMFNE DRENAŽE
- ZEN SHIATSU

INFORMACIJE:

KOZMETIČNA ŠOLA ZTI

Gerbičeva 51 a, Ljubljana

tel.: 01/28 33-800, 28 31-378

ZAUPAJTE SLOVENSKI KVALITETI

izdelujemo opremo
za bolnice, ambulate
in kozmetične salone:

pregledne mize
različnih izvedb

vozičke za aparate

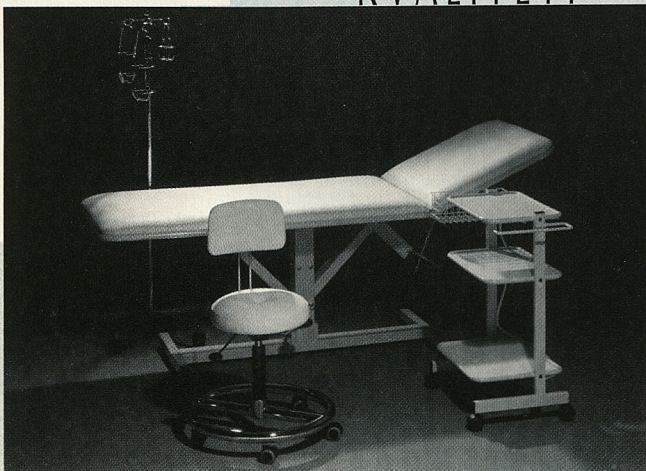
servirne vozičke

dvižne okrogle mize

paravane

stojala za infuzijo

stopnice itd.

KOVINSKA GALANTERIJA

Novak Apolonija s.p.

OIC Trzin

Brezovce 7

1236 Trzin

Tel.: +386 61 162 1263

Fax: +386 61 162 1264

NOVAK

K O V I N S K A G A L A N T E R I J A

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

SEKCIJA PATRONAŽNIH MEDICINSKIH SESTER

vabita na STROKOVNO SREČANJE

**PATRONAŽNA ZDRAVSTVENA NEGA V 3. TISOČLETJU
SKRBI ZA LASTNO ZDRAVJE,**

ki bo v torek, 14.11.2000 v M hotelu, Derčeva 4 (včasih hotel Ilirija), Ljubljana-Šiška

PROGRAM

Torek, 14.11.2000

08.00-9.00 Registracija udeležencev

09.00-9.30 Uvodni pozdrav predsednice sekcije

Pozdravi gostov

Kulturni program

09.30-09.50 Predstavitve patronažnega varstva Zdravstvenega doma Ljubljana

Marija Smolič, VMS, ET, spec.pat.zdr.neg.

09.50-10.20 Preprečevanje poškodb pri majhnih otrocih v patronažnem varstvu

Darja Arhar, DMS, Vlasta Lampe, VMS

Diskusija

Odmor

10.40-12.30 Dejavniki tveganja za zdravje

Kako spremeniti življenjski slog

Jožica Maučec-Zakotnik, dr. med., spec.spl.med.

Možnosti delovanja patronažne sestre v skrbi za zdravje

Nedeljka Luznar, VMS, prof. zdrav. vzgoje in sodelavci

Diskusija

Odmor za kosilo

13.30-14.30 Učne delavnice: Debelost

Fizična aktivnost

Kajenje

Zdrava prehrana

14.30-16.30 Test hoje

S seboj prinesite športne copate in udobna oblačila ali trenirko!!!!

Zaključek srečanja

Nekaj splošnih informacij

Udeležba na srečanju se šteje za strokovno izobraževanje. Kotizacija z DDV za člane 9.520,00 SIT, za nečlane 19.040,00 SIT. Vanjo je všteta zakuska in pisno gradivo. Zaradi DDV je obvezna pisna prijava na seminar, zato vas vljudno prosimo, da se na seminar prijavite s prijavnico, ki je objavljena v informativnih biltenih Utrip. Pošljite jo na naslov: Magda Brložnik, Zdravstveni dom Celje, Patronažno varstvo, Gregorčičeva 5, 3000 Celje.

Kotizacijo lahko plačate pred začetkom srečanja ali pa na žiro račun 50101-678-48641, sklic na številko 00-122-08, z obveznim pripisom "Za sekcijo patronažnih medicinskih sester". Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, potrdilo o vplačani kotizaciji (virman) in, če se ne boste predhodno pisno prijavili, tudi izpolnjeno prijavnico za seminar z vsemi potrebnimi podatki (davčna številka zavoda).

Dodatne informacije in prijava: Brložnik Magda, ZD Celje, tel.: 063 434 301, 434 303, 041 430 899, faks: 063 441 356.

Prisrčno vabljeni!

Predsednica sekcije: Magda Brložnik

KOLABORATIVNI CENTER SZO ZA PRIMARNO ZDRAVSTVENO NEGO

ZDRAVSTVENI DOM Dr. ADOLFA DROLCA, MARIBOR

PROFESIONALNI JEZIK ZDRAVSTVENE NEGE - kdo, kaj, kje

Majda ŠLAJMER-JAPELJ

V Sloveniji smo se doslej seznanili predvsem z negovalnimi diagnozami preko programov, NANDA ker smo jih kar nekaj prevedli v slovenščino; ker se pa kolegice in kolegi, ki uvajajo negovalne diagnoze v študijske programe in v prakso zdravstvene nege, srečujejo z imeni drugih pomembnih asociacij, predstavljamo zdaj najpomembnejše v Evropi:

ACENDIO (*Zveza za evropske negovalne diagnoze, aktivnosti in rezultate*) je bila ustanovljena leta 1995 v Bruslju (Belgija) ter je organizirala že mednarodne konference v Amsterdamu (Nizozemska), leta 1997 in v Benetkah (Italija) leta 1999.

Obe konferenci sta potrdili dejstvo, da evropska zdravstvena nega potrebuje močan povezo-

valni sistem v pomoč razvoju mednarodne profesionalne komunikacije.

AFEDI (*francoska zveza za negovalno diagnozo*)

Združuje francosko govoreče medicinske sestre, ki se ukvarjajo s strokovno terminologijo; ta zveza je starejša in je organizirala v letu 1999 že deveto konferenco za francosko govoreče medicinske sestre.

AENTDE (*španska zveza za negovalno diagnozo*)

Je mlajša zveza; drugo učno delavnico je organizirala leta 1999 in sicer na temo "Klinična validacija negovalnih diagnoz", zveza bo tudi soorganizatorica konference ACENDIO aprila 2003 v Barceloni.

Vaša prava odločitev je prvi žarek na poti okrevanja

 Convatec

Ekskluzivni zastopnik in distributer
za Slovenijo:

Valencia Stoma-Medical d.o.o.

Župancičeva 10, 1000 Ljubljana,

Tel./fax: (01) 25 12 490

(01) 25 14 959

Vse informacije o pripomočkih dobite tudi na brezplačni telefonski številki: 080 15 45

MARIHUANA-HAŠIŠ

Tatjana DOLINŠEK

Marihuano in hašiš (glej sliko) pridobivajo iz rastline konoplja (*Canabis sativa*). Razlikujemo moške in ženske rastline. Zanimiva je predvsem ženska rastlina, ki vsebuje številne psihoaktivne snovi, od katerih je najbolj pomemben **TETRAHIDROKANABIONOL**, skrajšano **THC**. Največ **THC**-ja najdemo v vršičkih in listih ženske rastline. Uživanci te vršičke in liste posušijo in jih uživajo na različne načine. Najbolj pogosto kot »JOINT«. Joint je zmes tobaka in kanabisa. Ima specifičen videz, zavije se v papirčke za zavijanje cigaret, namesto filtra ima kartonast ovitek in je na koncu zavihan od 0,5 do 1 cm. Lahko se uživa tudi v hrani, sladici, pije kot čaj, žveči itd.

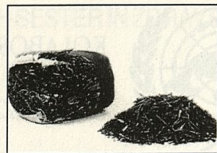
Poznamo tudi hašiš, ki je čista smola konoplje, ponavadi se tudi kadi, pripravi pa se tako, da se smola zdrobi v tobak in pripravi joint. Obstaja tudi hašišovo olje, v katero se namoči cigarete in se kasneje kadi. Imena za kanabis so naslednja: marihuana, trava, gandja, šit ipd...

Koncentracija **THC** je lahko različna od cigarete do cigarete in od rastline do rastline.

UČINKI MARIHUANE

Učinki marihuane so lahko zelo različni in tone le od enega do drugega človeka, temveč tudi od enega do drugega uživanja pri istem človeku. Pri slabem telesnem in psihičnem počutju se lahko pojavijo napadi panike, paranoide misli, tesnoba in napadi groze.

Če se uživa v dobrem razpoloženju, lahko povzroča občutek blaženosti, sproščenosti, brezskrbnosti, napade neustavljivega smeha. Po drugi strani povzroča motnje v vidnem, slušnem in telesnem zaznavanju časa. Upočasnjuje reflekse in otežkoča koordinirano gibanje. Veliko mladih vozi avtomobil pod vplivom te droge. Voznik pod vplivom **THC** reagira počasneje in težko presoja razdalje in spremlja dogajanje v prometu.

MARIHUANA (TRAVA)

HAŠIŠ

Zapoznali učinki **THC** so:

suha usta,
rdeče oči,
motnje v ravnotežju,
motorične motnje,
brezvoljnost.

Če mladostnik uživa marihuano ali hašiš, boste mogoče odkrili papirčke za zavijanje cigaret ali zaznali nenavaden vonj njegove obleke ali las – vonj je slahek in težak – diši po zažgani vrvi.

To je ponavadi prva ilegalna droga, s katero se srečujejo mladi. Večinoma jo uživajo v družbi ostalih mladostnikov. Žal veliko staršev kajenje marihuane pri svojih otrocih tolerira, češ, da od nje ne morejo postati fizično odvisni in je neškodljiva. To je žal popolnoma napačno stališče. Droge so psihoaktivne snovi in kot take nevarne in škodljive za vsak mlad organizem v razvoju. Ne poznamo varnih in nevarnih ali škodljivih in neškodljivih drog. Vse droge so nevarne in škodljive. Poznamo samo legalne in ilegalne droge.

Pri nas v Sloveniji je 90 % uživalcev heroina kot prvo drogo uživalo marihuano. To ne pomeni, da bi tudi vaš otrok postal kasneje odvisen od heroina, ampak pomeni, da je vsekakor nevarnost, da do tega pride, večja. Tudi sami otroci velikokrat nimajo izoblikovanega odnosa do marihuane, ampak se tolažijo, da zato, ker ne povzroča telesne odvisnosti, ni škodljiva.

Pri večini otrok, ki uživajo marihuano, so odkrili amotivacijski sindrom – izguba volje in ambicij. Taki otroci so brezvoljni in ne sledijo

več pouku, kar se zelo hitro pozna na učnem uspehu, delu in ustvarjalnosti. Največkrat mladostniki na zabavi pokadijo cigareto marihuane (joint), ki kroži od ust do ust, vsi pridejo na vrsto in takrat je marsikateri mladostnik prešibek, da bi rekel NE.

KAKO LAHKO POMAGATE OTROKU, DA SE BO NAUČIL V TAKIH PRIMERIH REČI NE?

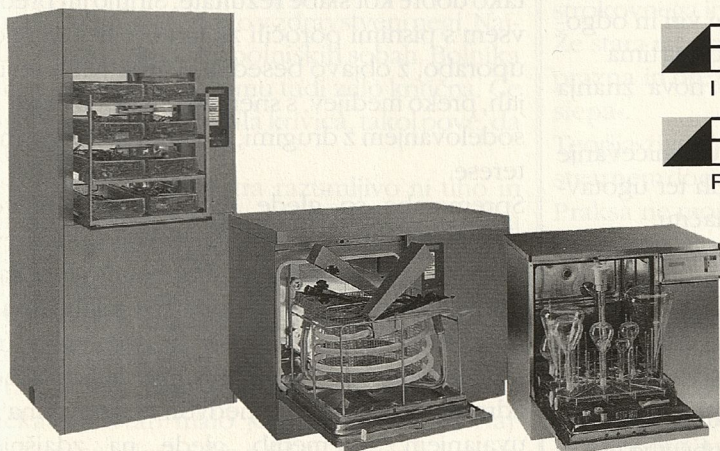
Najprej razložite otroku, kdo so njegovi pravi prijatelji in kaj tvega, če reče NE...

Pravi prijatelji mu vedno želijo dobro in ga ne bodo nikoli silili, da dela nekaj, česar ne želi. Spoštovali bodo njegov odklonilen odnos do drog, čeprav se s tem ne strinjajo. Povejte mu, da ni potrebno, da se pokorava željam svojih prijateljev, ker resnično prijateljstvo upošteva pravico do različnih mnenj. Če pa mu prijatelji vztrajno ponujajo droge ali ga celo zavrnejo, ker drog ne uživa, mu povejte, da to niso njegovi prijatelji in da očitno ne želijo, da razmišlja

s svojo glavo. Povejte mu, da večina mladih ne uživa drog, tako kot on, in zato se mu ni treba družiti s tistimi, ki droge uživajo in jih vsekakor v življenju ne čaka nič dobrega. RECITE MU, NAJSI POIŠČE NOVE PRIJATELJE! Če sumite ali celo zveste, da vaš otrok kadi marihuano: se nemudoma pogovorite z njim, ampak ne takrat, ko bo pod vplivom droge. Mladi jemanje drog ponavadi zanikajo ali pravijo, da so jo vzeli samo nekajkrat!

Prisluhnite mu tudi glede razlogov za jemanje drog. Ob enem mu jasno povejte, da se ne strinjate z njegovim vedenjem. Mladostnik v težavah ne potrebuje dodatnih stisk, ampak pomoč. Ne obtožujte ga in ne obtožujte sebe! Če se vam zdi, da mu sami ne zmorete pomagati ali razrešiti nastalega položaja, vsekakor brez sramu nemudoma poiščite nasvet ali pomoč strokovnjaka.

Do naslednjič lep pozdrav.

BELIMED[®]
INTERNATIONAL
BELIMED[®]
POMIVALNI SISTEMI

Naš program si lahko ogledate na sejni MEDILAB v času od 24. - 27. oktobra na Gospodarskem razstavišču v hali B dvorana 2.

Vljudno vabljeni!

- * naprave za čiščenje, dezinfekcijo in sušenje kirurških instrumentov, endoskopov, anestezijskega materiala, OP obuval, nočnih posod, ...
- * naprave za pomivanje in dezinfekcijo v lekarnah
- * naprave za pomivanje laboratorijske steklovine
- * naprave za čiščenje, dezinfekcijo in sušenje v farmaciji
- * sredstva za pomivanje, dezinfekcijo, izpiranje, nego, ... **neodisher**

BELIMED d.o.o., Kosovelova ulica 2, SI-1290 Grosuplje, tel.: +386 61/7866-010, fax: +386 61/7866-011, E-mail: info@belimed.si

UVAJANJE SPREMENB V ZDRAVSTVENI NEGI

Rosana HAREJ

Spremembe so stalnica zdajšnje Zdravstvene nege (ZN). Sprememba je proces, ko vdre v naše življenje prihodnost. ZN in medicinske sestre (MS) so del procesa sprememb, ki ga včasih vodijo, ali pa jih vodi on sam. Osebnostna rast in osveščenost, komunikacijske sposobnosti in pozitivna naravnost niso vključeni v vse izobraževalne programe.

Vsaka sprememba je bolj učinkovita, če je načrtovana. Dobra organizacija in načrtovanje lahko pomaga zmanjšati potencialna tveganja in konflikte.

Koraki, ki jih opredeljuje Ottoway za začetek procesa sprememb:

1. Strinjanje s cilji - osebje se zbere, preuči stanje in se odloči, katero spremembo mora narediti.

2. Postavitev diagnoze - Kaj je narobe?, Kaj osebje želi spremeniti in zakaj?

3. Oblikovanje intervencije - vključuje načrtovanje, kaj je treba spremeniti in kako to izvesti. Opredeljeni morajo biti potrebni viri in odgovornosti vsakega posameznega člana tima

4. Potrebe po usposabljanju - nova znanja zaradi zahtev po spremembi.

5. Izvajanje intervencije - uresničevanje načrtov in revidacija v presledkih ter ugotavljanje, ali spremembe tečejo po načrtu.

6. Opredelitev novih norm - razpravljanje o rezultatih svojega dela, poudarek na izboljšavah, dati pohvale, priznanja.

7. Ponavljanje - če je potrebno, se načrti modificirajo in se kjerkoli ponovijo.

Uspeh je odvisen od pripravljenosti ljudi, da pretehtajo svoj lasten položaj in občutke glede spremembe in vloge, ki jo lahko odigrajo v njej. Za vsako vodenje spremembe je zelo pomembno, da se izbere lokacijo, kjer je osebje pokazalo željo za uvajanje sprememb, zagotoviti je potrebno dovolj časa za uvajanje, managerje in učitelje s znanjem, ki nudijo podporo, nabavljajo pripomočke in druga sredstva.

Sprememba ima tako vedno svojo ceno.

Ovrednotiti je potrebno čas, energijo, nove pripomočke in obvezo osebja. Posebno v zelo težkih časih je sprememba lahko zadnja stvar, o kateri lahko razmišljajo. Zato je zelo pomembno, da MS utemeljijo razloge za spremembo. Včasih povzročijo spremembe odhod osebja, kar lahko razbije tim, medtem pa se odprejo možnosti za prihod novega osebja, ki ima nove ideje in ki bo morda spremembo podprlo.

Nenazadnje je tu zelo pomembno širjenje informacij o izkušnjah, ki so se pridobile ob uvajanju nove spremembe. Potrebno je predstaviti tako dobre kot slabe rezultate. Širimo jih predvsem s pisnimi poročili za interno in zunanjo uporabo, z objavo besedila v strokovnih revijah, preko medijev, s snemanjem videokaset, s sodelovanjem z drugimi, ki imajo podobne interese.

Spremembe so glede na zdajšnje zahteve varovancev nujno potrebne. Kakovost storitev je bistvena za današnjega sodobnega človeka, ki ima potrebo po ZN. Vedno več je takih, ki nas skozi naše delo ocenjujejo in primerjajo. In ravno želja po zagotavljanju kakovostne zdravstvene nege, ki je nedvomno povezana z uvajanjem sprememb glede na zdajšnje potrebe, ki jih varovanci imajo, mora biti vodilo delovanja vsake MS.

RAZMIŠLJANJA

Marjeta RUPAR

Ničesar ne dokaže, kdor preveč dokazuje

(latinski pregovor)

Ko razmišljamo o tem, kar se nas najbolj dotakne (ali pa se kaj zaradi želene razdalje odmakne), vedno pravimo: »moj ali moja«.

Moje izobraževanje, moj poklic, moj problem, moje mnenje...

Tako poudarimo odnos, ki je lahko odkrit ponos ali pa – nespoštovan kaos.

Kvaliteta naše stroke je odvisna od prakse in teorije in, ko dokazujemo pomembnost ene ali druge, nam (priznajmo) srce kar močno – bije.

Kje so tiste stezice, ki k sodelovanju vodijo...

Sodelovanje. O, kako si te brezšivne strokovne vezi želimo! Zaradi neznane sile pa zelo pogosto raje v »svoj kot« zbežimo.

Zdravstveni tehnik (bolnik pokliče »sestra«) ima kar zahtevno vlogo v zdravstveni negi. Najdlje in največkrat je v bolniških sobah. Bolnika dobro pozna in je v timu tudi zelo kritična. Če ugotovi, da se je zgodila krivica, takoj pove, da ni iz »tega vica«.

Višja medicinska sestra razumljivo ni tiho in pravi: »Seveda sem tudi jaz hodila v šolo (tri leta na višji stopnji), zato vem, da v timu lahko marsikaj povem. Ne samo to, imeti moram NADZOR. Tega bolniki ne smejo opaziti ali pa čutiti kot besedni dvoboj.

Prav v tem času opažam, da reagiram na nekatere stvari malo jezljivo in kujavo. Največkrat se zalotim, ko pridejo mlajše kolegice, ki študirajo na visoki strokovni stopnji (tudi triletno izobraževanje).

Zelo čudne vzroke poiščem, kadar pravim, da ne bom svojih dragocenih izkušenj »razprodajala«. To tudi glasno povem tistim kolegicam, ki ob delu opravljajo dodatne izpite za visoko strokovno stopnjo izobrazbe.

Priznam, motijo me tudi nazivi, kar vrstijo se ... »brez zveze«...

Mislím, da se mnoga čustva izgubljajo v besedah, namesto da bi se predestilirala v dejanja in to v takšna, ki prinašajo koristi

(Florence Nightingale)

Florence ima še vedno močan vpliv na naše strokovno razmišljanje. V tistih davnih časih je povedala in napisala stvari, o katerih v letu 2000 še vedno razmišljamo in nas včasih tudi glava – boli.

Vse je povezano z našim poklicnim delom in ugotavljanjem, kaj kdo zna in komu naj svoje breme (neznanje ali učenje) odloži, da bo vsaj malo brez skrbi.

Vedno je tudi prisotna želja, da kolegica tu nekeje na hodniku ne kriči: »Kaj, ali tudi tega ne znaš?«

Ko se ljubeznivo pogovorimo, nam je popolnoma jasno, da neka pravila medsebojnega strokovnega in človeškega sožitja morajo biti.

Že stara modrost pravi: »Teorija brez prakse je prazna in brezmiselna, praksa brez teorije pa slepa«.

Teorija živi v napisanih besedah, praksa pa v stvarnem dogajanju.

Praksa ne more in ne sme biti neukročena trimoglavka, ki se opira samo na vsakdanja ponavljajoča se opravila – opravljena »toliko in tolikokrat«, brez primesi izboljšav in novih znanj. Teorija ne more uveljaviti raznih organizacijskih modelov, modelov medsebojnih odnosov, metodoloških podlag za raziskovanje na področju zdravstvene nege, znanj socialnih spretnosti..., če tega ne oživi in udejanji v praksi.

Naša profesionalna kultura zahteva, da to razumemo.

Bolnikom ni pomembno, kako seštevamo naša leta izobraževanja. Njim so pomembne KORISTI. Dobra zdravstvena nega!

Ko prideš v mojo bolniško sobo, mi obljubi bližino, obljubi zdravilno zaveznitvo, ohranjanj moje upanje, saj je vse, kar imam.

(Stephen A. Schmidt)

Z zanimanjem sem (v Utripu št. 7-8) prebrala o delu učne delavnice »Negovalne diagnoze«. Kolegica Petra Kersnič se vedno potrudi, da prikaže zanimivo plat strokovnih srečanj.

Ko je opisala izobraževanje in delo medicinske sestre dr. Marjory Gordon, je tudi zapisala: »Njeno pedagoško delo vključuje teoretična predavanja in vodenje študentov v klinični praksi.«

Osebo na način dela zelo spoštujem in vem, da je to v tujini **odlika** zelo izobraženih kolegic, ki z izjemno pozitivno energijo učijo »enotni jezik zdravstvene nege.«

Izžarevajo zaupanje in nehote privlačijo **SPOŠTOVANJE**, ki je namenjeno zdravstveni negi.

Steze so, najti jih moramo

Izobraževanja se ne bomo bali. Če imajo drugi poklici ustrezne nazive, jih bomo tudi mi imeli. Ne bomo govorili o mojem, ampak o NAŠEM uspehu.

Vsak dan moramo opraviti veliko nalog. Vse so za bolnike pomembne, zato se bomo spodbujali in drug drugemu zahvaljevali.

To je neke vrste optika, skozi katero vidimo prakso in teorijo v »enem kosu«.

Koristi bolnikom in našemu poklicnemu ponosu. **ODGOVORAJATI** za opravljeno delo in **NAPREDOVATI**.

Naša skupna prizadevanja so tudi naše možnosti...

Uživajmo v tem napredovanju!

Conveen : Inkontinenčni program

Pripomočki, na katere se lahko zanesete

Ali uporabnik išče urinsko zbiralno vrečko, ki ne bo puščala in bo prijetna in enostavna za uporabo?

Potem je urinska zbiralna vrečka **Conveen** prava izbira.

Vrečke **Conveen** ne puščajo, so prijetne in enostavne za uporabo. Oblika vrečke, ventila na izpustu in izbrani materiali zagotavljajo največ, ker lahko uporabnik od zbiralne urinske vrečke pričakuje. Med različnimi prostorninami si lahko vsak izbere pravo rešitev za svoje potrebe.

Vrečke je mogoče spojiti z vsemi urinal kondomi in urinskimi katetri na trgu.

Dobiti jih je mogoče na Potrdilo ZZS. Številka šifre je 0927031102.

Uvoz in distribucija: Sanolabor d.d., Leskoškova 4, Ljubljana

Zastopanje, informacije in vzorci: Coloplast Podružnica Ljubljana, Prušnikova 1, Ljubljana, tel.: 01 512 74 40

Conveen :

Conveen je zaščitena blagovna znamka podjetja Coloplast A/S, DK-3050 Humlebeek, Danska
Ponatis prepovedan

“OLIMPIADA ZA VSE”

SOSEDSKA POMOČ

“Jože, kaj pa se danes tako kislo držiš?” “Kaj se ne bom. Dvojčke sem dobil.”

“Pa nisi nič vesel? Prav nič ne skrbi. Vsi ti bomo pomagali!”

“Hvala vam, saj bom pomoč resnično potreboval, ko bo moja žena izvedela za njih!”

DVOJČKI

“Gospa Mira, čestitamo vam, rodili ste dvojčke!” “Joj, le kdo pa je oče drugega?”

OČE

“Kako lepega novorojenčka si dobila, Albinca. Njegov očka je sigurno črnolas!”

“Fani, ne vem. Takrat je imel kapo!”

PRI ZDRAVNIKU – prvič

“Oče, povejte, kaj je z vami narobe?”

“Gospod doktor, ta je pa dobra! Vi ste šest let študirali, zdaj pa mene sprašujete po diagnozi?”

PRI ZDRAVNIKU - drugič

“Jože, če boste nadaljevali s takim načinom življenja, ne boste dočakali niti 50 let!”

“Joj, gospod doktor, potem pa sem deset let že mrtev!”

REKLI SO – DA BI SPREMINJALI SVET IN LJUDI!

Samo en kotiček veselja je, ki ga lahko popravite. To ste vi sami.

Aldous Huxley

Popolnoma iskrene so samo tiste solze, ki jih točimo nad samim seboj.

William Shakespeare

Poročite se! Če boste našli dobro ženo, boste srečni, če pa ne bo dobra, boste postali filozof.

Sokrat

Bolečina vzpodbuja človeka, da misli. Misel ga naredi modrega. Modrost napravi življenje znosno.

John Patrick

ZA VAŠ NASMEH IN ŠE KAJ VEČ se trudi PETRA KERSNIČ

SLOVENSKO MEDNARODNO ZDRUŽENJE ŽENSK SILA NAM JE PODARILO DVIGALO ZA KOPANJE

Judita ERŽEN

Slovensko mednarodno združenje žensk (Slovenian International Ladies Assotiation – SILA) je neprofitno, nevladno in neversko združenje, ki ga sestavljajo soproge tujih diplomatskih in gospodarskih predstavnikov v Sloveniji in tudi Slovenke. Združenje je bilo ustanovljeno 9. novembra 1993. Njegov namen je pomagati članicam, da se čim hitreje vključijo v življenje pri nas in da spoznajo našo domovino, kulturo, kulinariko in drugo. Združenje je registrirano v skladu z določbami Zakona o društvih.

Poleg drugih dejavnosti članice društva SILA s svojim prostovoljnim delom enkrat letno organizirajo Mednarodni dobrodelni bazar. Tako so ga leta 1999 že šestič zapored organizirale v Ljubljani, še prej pa na Bledu, 1998 v Novem mestu, 1999 v Mariboru.

Na Bazarju sodelujejo države, ki imajo diplomatska predstavništva v Sloveniji, članice SILE pa prodajajo značilne izdelke iz svojih držav. Izkupiček Bazarja namenijo organizacijam in posameznikom v Sloveniji, ki so take pomoči potrebni.

Ker je bilo leto 1999 mednarodno leto starejših, so članice društva SILA za sredstva, zbrana na lanskih bazarjih, izbrale deset domov za starejše občane v Sloveniji in jim kupile različno opremo. Tako je tudi naša ustanova – Dom Petra Uzarja v Trzinu – z darom SILE pridobila prevozno dvigalo za kopanje, ARJO BOLERO.

Higiensko dvigalo BOLERO je namenjeno predvsem nepokretnim bolnikom. Negovalno osebje je s tem razbremenjeno tako težkega dvigovanja in neprimernega delovnega položaja med transportom od postelje do kopalnice ter nazaj, pa tudi med samim kopanjem oskrbovancev, ki niso

sposobni samostojno sedeti. Premestitev oskrbovanca iz postelje na ležišče BOLERA je opravljena na postelji in ne ob njej. Na ta način preprečimo, da bi nam oskrbovanec padel na tla. Premestitev je tako udobnejša in bolj pomirjevalno deluje na oskrbovanca. Oskrbovanca lahko spustimo v kopalno kad skupaj z ležiščem, kjer ostane tudi med kopanjem. Poleg že vseh naštetih lastnosti je BOLERO opremljen tudi z varnostnimi pasovi, tako da ni nevarnosti, da bi nam oskrbovanec pri transportu zdrsnil z ležišča.

Z dvigalom je zelo lahko upravljati, ga usmerjati skozi vrata, okoli vogalov, po dolgih hodnikih, ... In ne nazadnje – BOLERO se po kopanju hitro posuši, lahko ga je čistiti in s tem pozitivno prispeva tudi na okolje v ustanovi.

Uporaba bolniškega dvigala pomeni velik prispevek k izvajanju kvalitetnejše zdravstvene nege in oskrbe, hkrati pa razbremenitev negovalnega osebja.

Za konec bi rada še posebej poudarila, da je uspeh na Bazarjih najprej rezultat marljivega dela članic društva SILA, vsekakor pa ne smemo pozabiti donatorjev doma in v tujini ter vseh medicinov, ki velikodušno pomagajo, da je javnost dobro obveščena o njihovem delu.

NOVI PUBLIKACIJI DRUŠTVA ONKOLOŠKIH BOLNIKOV SLOVENIJE

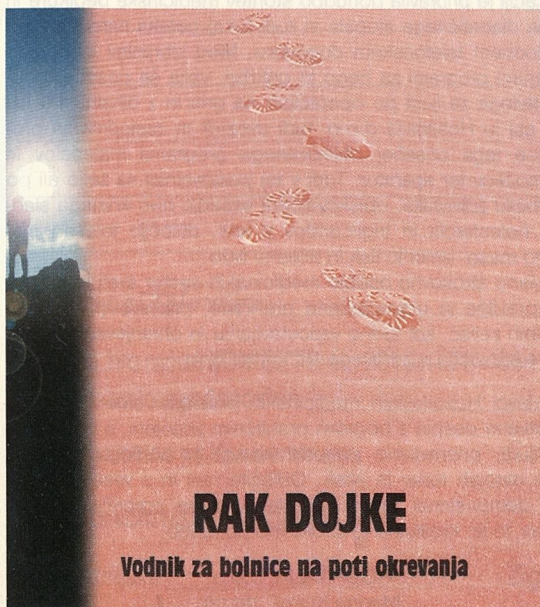
Rak dojke in Rak rodil

Vodnik za bolnice na poti okrevanja

Majda ŠMIT

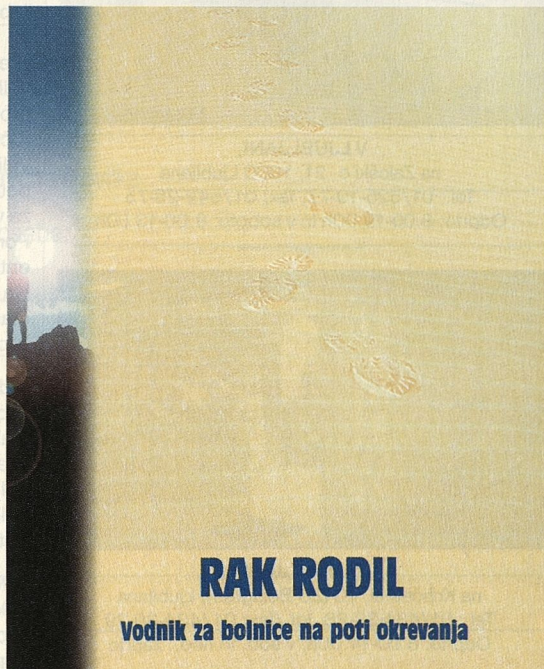
Rak dojke – Vodnik za bolnice na poti okrevanja

V knjižici so podani odgovori na številna vprašanja, s katerimi se srečujejo ženske v času zdravljenja bolezni in rehabilitacije. Tako si sledijo poglavja o vrstah zdravljenj, kot so kemoterapija, obsevanje, hormonsko zdravljenje, rekonstrukcija dojke, dopolnilno in alternativno zdravljenje, nasveti ob vrnitvi v domače okolje, o čustvenem življenju na poti okrevanja, o socialnem okolju, odnosu z družino in partnerjem, o spolnem življenju. Zelo koristni so opisi telesnih vaj za razgibavanje prizadete roke, praktični nasveti za opravljanje vsakodnevnih del, izbira prsne proteze, nedrčka, kopalne obleke. Med navedenimi poglavji se prepletajo »pogumna pričevanja žensk, v katerih spregovorijo o svojih poteh z boleznijo, po katerih so junaško hodile«, kot je v uvodu knjižice zapisala glavna in odgovorna urednica ter hkrati predsednica Društva onkoloških bolnikov Slovenije prim. Marija Vegelj-Pirc, dr. med.

RAK DOJKE

Vodnik za bolnice na poti okrevanja

RAK RODIL

Vodnik za bolnice na poti okrevanja

Rak rodil - Vodnik za bolnice na poti okrevanja

Avtorica knjižice ginekologinja doc. dr. Marjetka Uršič-Vrščaj, dr. med., podrobno opisuje bolezen in njeno zdravljenje po posameznih organih: rak materničnega telesa, materničnega vratu, jajčnikov in jajcevodov, nožnice ter zunanjega spolovila. Odgovarja na najpogostejša vprašanja, ki jih zastavljajo bolnice med zdravljenjem ali na kontrolnih pregledih. Dodala je tudi slovarček najpogostejše uporabljenih medicinskih izrazov, da bi tako olajšala razumevanje izvidov in najrazličnejših podatkov o bolezni. V poglavju Pričevanja pa so spregovorile nekdane bolnice o svoji poti in zmagi nad boleznijo.

Dodatne informacije lahko dobite na sedežu Društva onkoloških bolnikov Slovenije, Onkološki inštitut, Zaloška 2, 1000 Ljubljana ali po telefonu (061) 131 83 50.

*Hospitalia, nega in oskrba in svetovanje d.o.o.,
vas vabi v svoje specializirane medicinske prodajalne:*

V LJUBLJANI,

na Zaloški c. 21, 1000 Ljubljana

Tel.: 01/525-19-77, fax: 01/542-25-75

Odperto: 8.00-19.00h in v soboto: 8.00-13.00h

V LJUBLJANI,

na Kržičevi ul. 10 (ZD Bežigrad), Ljubljana

Tel.: 01/434-39-28, tel./fax: 01/434-39-29

Odperto: 8.00-14.00h, v sob. in ned.: zaprto

V MARIBORU,

na Mlinski c. 30, 2000 Maribor,

tel.: 02/250-21-43, tel./fax: 02/250-21-44

Odperto: v pon.: 8.00-17.00h, v sob. in ned.: zaprto

Opravljamo tudi storitve
medicinske pedikure in
oskrbe diabetičnega stopala.
Naročanje po telefonu:

LJ: 01/434-39-28, 434-39-29

MB: 02/250-32-43, 250-21-44

HOSPITALIA SE PREDSTAVI

Hospitalia, d.o.o. iz Ljubljane je podjetje, ki v svojih specializiranih prodajalnah z zdravili in medicinskimi pripomočki, že vrsto let oskrbuje invalidne, ostarele in ostale s potrebami po tovrstnih materialih.

Na lokaciji na Zaloški c. 21 v Ljubljani je razvila velik sanitetni center v katerem z bogatim izborom materialov domačih in tujih proizvajalcev, zadovoljuje tako obiskovalce klinik in ambulant ljubljanskega hospitalnega bazena iz različnih predelov Slovenije, kot tudi prebivalce Ljubljane in ostale iz širokega ljubljanskega zaledja.

Veliko večjih pripomočkov si je mogoče ogledati v razstavnem prostoru prodajalne, za individualne potrebe pa se realizirajo naročila tako pripomočkov kot ostalih materialov in zdravil.

Velik je izbor sanitetnega in obvezilnega materiala s posebnim poudarkom na izboru hlačnih plen in predlog iz lastnega uvoza za vse, ki imajo težave z zadrževanjem urina in blata.

Ponudbo dopolnjujejo zdravila in zeliščni pripravki ter preparati enteralne prehrane za nego na domu.

Na željo obiskovalcev zdravstveno osebje izmeri telesno težo, maščobno maso, krvni pritisk, nivo sladkorja, holesterola in trigliceridov v krvi.

V drugi poslovalnici v ZD Bežigrad na Kržičevi ulici 10, prav tako v Ljubljani, se je na osnovi potreb in povpraševanja obolelih za diabetesom, razvila poleg medicinske prodajalne še specializirana storitvena dejavnost medicinske pedikure in oskrbe stopal in nog, s posebnim poudarkom na oskrbi diabetičnega stopala, ki jo vodi višja medicinska sestra. Za obisk v pedikuro je potrebno predhodno telefonsko naročilo.

V Mariboru je Hospitalia prisotna od decembra 98', vendar je šele s pridobitvijo novih poslovnih in skladiščnih prostorov v letošnjem letu lahko tudi v tem lepem predelu naše domovine pripravila in ponudila svoj program oskrbe in storitev.

Prenovljena poslovna enota je odprla svoja vrata v juniju. Tudi na tej lokaciji je pripravila ponudbo storitev medicinske pedikure in oskrbe diabetičnega stopala in tudi tukaj poteka naročanje po predhodnem telefonskem dogovoru. Med izbranimi in bogato založenimi programi za nego in oskrbo, velja še posebej poudariti tistega za ljudi po operacijah na grlu in z dihalnimi težavami, saj je Hospitalia d.o.o. tudi uvoznik in zastopnik za proizvajalce tega posebej oblikovanega programa materialov in pripomočkov ter aparatur. Tudi v tej poslovalnici na željo ali po priporočilu zdravnika, obiskovalcem izmerijo nivo krvnega sladkorja, holesterola in trigliceridov v krvi, določijo telesno maščobno maso, izmerijo tlak in telesno težo.

Zaposleno strokovno osebje medicinskih sester svetuje s področja pravilne in uravnotežene prehrane, priprave in uporabe zdravilnih zelišč, kot tudi o vzpostavljanju in ohranjanju dobre telesne kondicije in zdravega načina življenja.

Vsi delavci Hospitalijinih medicinskih prodajal smo strokovno zdravstveno osebje z bogatim praktičnim znanjem, s poslušom za soljudi, pripravljeno ponuditi nasvet in pomagati poiskati rešitev mnogih težav in stisk. Obiščite nas in z veseljem vam bomo demonstrirali zgoraj navedeno in vas prepričali v našo stalnico, to je: kvaliteto in strokovno ponudbo.

HOSPITALIA, d.o.o.
Marina Kokolj, mr.ph.

PRIJAVNICA ZA STROKOVNA SREČANJA

Zavod (podjetje) _____

Poštna številka in kraj _____

Ulica in hišna številka _____

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka _____

Telefon _____ Kontaktna oseba: _____

Prijavnica za strokovno srečanje v kraju _____ dne _____

z naslovom _____

Organizator _____

Prijavljamo naslednje udeleženske/ce:

IME IN PRIIMEK	DELOVNO MESTO	Št. članske izkaznice
----------------	---------------	-----------------------

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Kotizacijo z DDV v višini _____ tolarjev smo nakazali:

☐ Na žiro račun ZDMSZTS št.. 50101-678-48641 sklic na številko 00 120 + SM (št.sekcije)
nakazilo izvedeno dne _____

☐ Z gotovino na dan seminarja

☐ S čekom na dan seminarja

Datum prijave _____ Žig ustanove: _____ Podpis odgovorne osebe: _____

Slovensko društvo hospic

Kersnikova 6, 1000 Ljubljana

Enodnevne delavnice:

18.10.2000 Gosposvetska 5, Ljubljana – od 9. do 16. ure.

Tomaž Flajs, univ. dipl. prof.

Medosebni stiki in osebna rast. Vsebina: Osnova za uspešno delo z ljudmi, ki potrebujejo pomoč, je pristen in neposreden medosebni stik. Vloga čutil v medosebnem stiku; področja zavedanja in temeljni nesporazumi v odnosih; razvijanje celostne zaznave kot osnovnega orodja odpravljanja nesporazumov; osebna bližina in distanca.

24.10.2000 Gosposvetska 5, Ljubljana od 9. do 14. ure

Metka Klevišar, dr. med.

Etične dileme ob umirajočem bolniku. Vsebina: Spodbuda udeležencem pri zavestnem in odgovornem odločanju v dobro bolnika. Kdaj prenehati z zdravljenjem, kako povedati "resnico", kdo odloča o tem, kako in kje umirajoči preživlja zadnje obdobje življenja. Vprašanje evtanazije in vloga alternativne terapije.

17.11.2000 Gosposvetska 5, Ljubljana od 9. do 14. ure

Metka Klevišar, dr. med.

Kultura slovesa. Vsebina: Kako se dostojno poslovimo od umrlega v domačem okolju, v bolnišnici ali domu za stare. Pravice svojcev, da vidijo pokojnika in se od njega poslovijo. Pomen slovesa za proces žalovanja. Pomen obredov.

8.11.2000 Gosposvetska 5, Ljubljana od 9. do 14. ure

Tomaž Flajs, univ. dipl. prof.

Odnos pomoči-zdravilna moč odnosa. Vsebina: Temeljna načela terapevtskega dialoga – pristnost, vključujočnost, predanost in pristna komunikacija, ki jih je moč uporabiti v paliativni oskrbi. Odnos, ki temelji na principu dialoga, predstavlja zdravilno moč in vzpodbuja človekove še neizkoriščene potencialne za izhod iz stiske.

Dvodnevni strokovni seminar

1. in 2. december, 2000 Velika dvorana ZZZS, Miklošičeva 24, Ljubljana

Rosy Daniel, dr. med. Strokovni svetovalec Bristol Cancer Help Centre, Velika Britanija

Celostni pristop k zdravju in psihonevroimunologija.

Vsebina: Psihonevroimunologija kot nova veda medicine pojasnjuje povezavo med umom (misli, verovanja in čustva) in imunskim sistemom osebe. Prepoznavanje, kako naša verovanja in prepričanja kreirajo naše misli in kako naše misli kreirajo naša čustva. Holistično gledanje na zdravje, odziv telesa na stres in nastanek bolezni.

Kotizacija znaša 7.000,00 SIT za enodnevno delavnico, 15.000,00 SIT za dvodnevni seminar in 5.000,00 SIT za študente. Plačilo na žiro račun: 50106-678-703305 sklic na številko 00 333.

Informacije in prijave na telefon št.: 061/43 15 399.

**Spoštovane sošolke generacija 1998/99, III letnik študij ob delu.
Za prvo obletnico po absolventskem izletu na Elbi
vas vabimo na ponovno obujanje spominov na šolske klopi.**

Dne 24.10.2000 ob 18 uri v Ljubljani.

Pričakujemo vaše klice do 20. 10. 2000.

Organizacijski odbor:

Đurda Sima, tel.: 13-13-113 int. 23-48

Divna Eržen, tel.: 13-13-113 int. 49-78

Irena Planinšek, tel.: 13-13-113 int. 49-40

KLINIČNI CENTER LJUBLJANA – SPS KIRURŠKA KLINIKA
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA TRANSFUZIJO KRV
EVROPSKA ŠOLA TRANSFUZIJSKE MEDICINE
ZDRAVLJENJE S KRVJO V KIRURGIJI

"ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI"

Grand Hotel Emona, Portorož, 14.-16. december 2000
(Koordinatorji: V. Brubnjak-Jevtič, L. Lukič, U. Rossi)

PRVO OBVESTILO

Četrtek, 14. december 2000

- 16.00 PRIJAVA
- 17.00 SESTANEK STROKOVNEGA SVETA (KOORDINACIJA BOLNIŠNIČNIH KOMITEJEV)
- 18.00 OTVORITEV, UVODNO PREDAVANJE-Volč B.: Zakon o preskrbi s krvjo
- 19.00 SPREJEM

SKUPNI PROGRAM

Petek, 15. december 2000 TVEGANJE IN VARNOST

- 08.30-9.00 Zmanjšanje tveganja-uskladitev z epidemiologijo, Barbara J.
- 9.00-9.30 Nujnost uskladitve kriterijev in postopkov za zagotavljanje varne krvi v Evropi, Rossi U.
- 9.30-10.00 Varna kri v evropskih državah z omejenimi sredstvi, Hafner V.
- 10.00-10.30 Razprava
- 10.30-10.45 Odmor
- 10.45-11.15 Tveganje zaradi transfuzije in pogled na to tveganje v širšem kontekstu, Barbara J.
- 11.15-11.45 Upravljanje sistema kakovosti in kontrole kakovosti za zagotavljanje varne krvi, Grgičević D.
- 11.45-12.15 Pogledi SZO na varnost krvi, Hafner V.
- 12.15-12.45 Razprava
- 12.45-14.00 Kosilo
- 14.00-14.20 Tveganje in varnost kirurškega posega, Arnež Z.
- 14.20-14.40 Tveganje in varnost anestezije, Eržen-Paver V.
- 14.40-15.00 Tveganje in varnost transfuzije krvi, krvnih sestavin in zdrvil iz krvi, Lukič L.
- 15.00-15.20 Tveganje in varnost pri navzkrižnem preizkusu, Rožman P.
- 15.20-15.40 Razprava
- 15.40-16.00 Odmor

ODGOVORNOST

- 16.00-16.20 Vloga zdravnika pri postopkih transfuzije krvi, Černelč P.
- 16.20-16.40 Vloga višje medicinske sestre pri postopkih transfuzije krvi, Zupančič P.
- 16.40-17.00 Odgovornost zdravnika in višje medicinske sestre pri transfuziji krvi, Balažič J.
- 17.00-17.20 Vloga Urada za zdravila-MZZRS, Možina M.
- 17.20-17.40 Razprava

19.00 Slavnostna večerja

Sobota, 16. december 2000 UČNE DELAVNICE

- 9.00-10.30 Učne delavnice z video prezentacijami
 - 1. Zakon
 - 2. Pravilniki
 - 3. Priporočila
 - 4. Spremljanje in nadzor
 - 5. Odgovornost
- 10.30-11.00 Odmor
- 11.00-12.00 SKLEPNA KONFERENCA

OSNOVNE INFORMACIJE

Seminar je namenjen zdravnikom, medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom, ki se pri svojem delu srečujejo s transfuzijo krvi, in vsem tistim, ki jih to področje zanima. NAVODILA ZA PRIJAVO IN PLAČILO

Izpolnjeno prijavnico skupaj z dokazilom o plačilu čimprej pošljite po faksu: (01) 23-02-224 v tajništvo Organizacijskega odbora 3. podiplomskega seminarja "Zdravljenje s krvjo v kirurgiji". Prijavnico in dokazilo o plačilu (kopija plačila Agencije za plačilni promet) sta podlaga za izstavitve avansnega računa. Prijavnica, poslana brez plačila kotizacije, ne zadošča za prijavo. Iz prijave morajo biti razvidni vsi zahtevani podatki. Kotizacija z DDV znaša 42.000 SIT in jo nakažite na ŽR Zavoda RS za transfuzijo krvi, Šlajmerjeva 6, Ljubljana (davčna številka 24041262): 50101-603-45746, sklic 640.

Rok prijave in plačila je 30. november 2000.

KOTIZACIJA ZAGOTAVLJA

Kotizacija vključuje udeležbo na predavanjih in učnih delavnicah, zbornik predavanj, potrdilo o udeležbi, osvežitve med odmori ter slavnostjo večerjo.

DRUŽABNI PROGRAM

Na otvoritveno slovesnost in sprejem so povabljeni vsi udeleženci in spremljevalci. Za slavnostjo večerjo s plesom je za spremljevalce potrebno na kraju dogodka doplačati 5.000 SIT.

HOTELSKA NAMESTITEV IN REZERVACIJE

Priporočamo Hotel Bernardin zaradi neposredne bližine kongresnega centra. Cena zajema nočitev z zajtrkom (cena dvoposteljne sobe zajema nočitev in zajtrk za dve osebi).

Gh Emona Hotel Bernardin

Enoposteljna soba, superior 17.500 SIT 10.500 SIT

Enoposteljna soba, standard 12.600 SIT 9.600 SIT

Dvoposteljna soba, superior 19.500 SIT 12.500 SIT

Dvoposteljna soba, standard 14.600 SIT 11.600 SIT

Sobe rezervirajte neposredno v Hotelih Bernardin po telefonu (05) 695-5104, (05) 695-5106, faksu: (05) 6746-410 ali po elektronski pošti: hoteli.bernardin@siol.net. Prijavnico za 3. podiplomski seminar izpolnite in pošljite po faksu (01) 23-02-224.

Kontaktne osebe: prim. Vanda Brubnjak-Jevtič, KC, tel.: 01/1313-113, int. 2731 ali e-mail: vanda.jevtic@kolj.si
Natalija Lampreht, ZTK, tel.: 01/54-38-242 ali po e-mailu: natalija.lampreht@mf.uni-lj.si

ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA

Služba za zdravstveno nego

OBVESTILO ZDRAVSTVENIM ZAVODOM

V skladu s programom pripravnštva za višje in diplomirane medicinske sestre obveščamo, da bo v Onkološkem inštitutu Ljubljana v dneh od 6. – 9. novembra 2000 organiziran teoretični del usposabljanja iz onkološke zdravstvene nege in onkologije.

Kotizacija za 4-dnevni seminar teoretičnega usposabljanja znaša 50.000,00 SIT.

DDV po stopnji 19 % v znesku 7.983,20 SIT je vštet v ceno. V kotizacijo je vštet tudi priročnik predavanj, malica in kava.

Kotizacijo se nakaže na žiro račun Onkološkega inštituta Ljubljana št.: 50103.603-45793, sklicevanje na št. 99 297300, 3 dni pred pričetkom seminarja, to je 2.11.2000. Račun boste prejeli na seminarju, ko boste predložili dokazilo o plačani kotizaciji. Na virmanu označite šifro 11 (plačilo pred prejemom fakture). Kotizacijo je mogoče z gotovino plačati tudi pred pričetkom seminarja. S seboj imejte davčno številko zavoda.

Izobraževanja se lahko udeležijo tudi medicinske sestre in zdravstveni tehniki z že opravljenim strokovnim izpitom. Možna je tudi enodnevna udeležba, s kotizacijo za prve tri dni po 12.000,00 SIT, zadnji dan po 9.500 SIT in z nakupom priročnika po 4.500,00 SIT.

Zaradi evidence pripravnikov in priprave računov vas prosimo, da udeležence pisno (prijavnica) prijavite na naslov: Marina Velepich

Onkološki inštitut Ljubljana,

Zaloška 2, 1000 Ljubljana

Faks: 01/13 14 180

Pripravniki naj s seboj prinesejo pravilno izpolnjen list o pripravnštvu, ki ga je izdala Zbornica zdravstvene nege Slovenije.

Lep pozdrav!

*Direktorica za zdravstveno nego
Marina Velepich, VMS*

PROGRAM TEORETIČNEGA USPOSABLJANJA IZ ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE IN ONKOLOGIJE ZA DMS – PRIPRAVNICE

Od 6. – 9. novembra 2000

I. DAN – PONEDELJEK, 6.11.2000

- 08.00 Registracija**
- 09.15 – 9.30 Informacije o poteku seminarja**, Marina Velepič, VMS, Brigita Skela Savič, univ. dipl. org., VMS
- 09.30 – 10.00 RAZVOJ IN POMEN ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE**, Marina Velepič, VMS
- 10.05 – 10.50 BIOLOGIJA MALIGNI CELICE IN ZNAČILNOSTI RASTI TUMORJA**
Prof. dr. Gregor Serša, univ. dipl. biolog
- 10.55 – 11.25 POGOSTNOST RAKA IN PREŽIVETJE BOLNIKOV V R SLOVENIJI**
Prof. dr. Vera Pompe-Kirn, dr. med.
- 11.25 – 12.05 Odmor**
- 12.05 – 12.35 NEVARNOSTNI DEJAVNIKI IN PREPREČEVANJE RAKA**, Doc. dr. Maja Primic-Žakelj, dr. med.
- 12.40 – 14.00 OSNOVE KLINIČNE ONKOLOGIJE IN DIAGNOSTIČNE METODE V ONKOLOGIJI**
Doc. dr. Albert Peter Fras, dr. md.

II. DAN – TOREK, 7. 11. 2000

- 8.00 – 8.45 VPLIV BOLEZNI IN SPECIFIČNEGA ZDRAVLJENJA NA PREHRANO BOLNIKA Z RAKOM**
Helena Drolc, VMS
- 8.50 – 9.40 ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA DOJKE IN SAMOPREGLEDOVANJE**, Tatjana Kumar, VMS
- 9.45 – 10.15 ONKOLOŠKA KIRURGIJA**, Prof. dr. Marko Snoj, dr. med.
- 10.15 – 10.45 Odmor**
- 10.45 – 11.15 SPECIFIČNOSTI KIRURŠKE ZDRAVSTVENE NEGE ONKOLOŠKEGA BOLNIKA**
Anamarija Šalehar, VMS
- 11.20 – 11.55 ZDRAVSTVENA NEGA STOMIRANIH BOLNIKOV**, Helena Uršič, VMS, ET
- 12.00 – 12.30 SISTEMSKO ZDRAVLJENJE RAKA**, Doc. dr. Tanja Čufer, dr. med.
- 12.35 – 13.35 ZDRAVSTVENA NEGA BOLNIKA, KI PREJEMA CITOSTATSKO TERAPIJO**
Brigita Skela Savič, univ. dipl. org., VMS
- 13.40 – 14.05 VARNO DELO S CITOSTATIKI**, Darija Musič, VMS

III. DAN – SREDA, 8.11.2000

- 8.00 – 8.30 OSNOVE RADIOTERAPIJE**, Doc. dr. Hotimir Lešničar, dr. med.
- 8.35 – 9.35 OSNOVE ZDRAVSTVENE NEGE PRI TELERADIOTERAPIJI IN BRAHIRADIOTERAPIJI**
Zdenka Erjavšek, DMS, Branka Senič, VMS
- 09.40 – 10.10 NEKAJ OSNOVNIH INFORMACIJ O ZAŠČITI PRED IONIZIRAJOČIM SEVANJEM**
Janez Marolt, ing. radiologije
- 10.10 – 10.40 Odmor**
- 10.45 – 11.15 FIZIKALNA TERAPIJA IN REHABILITACIJA ONKOLOŠKEGA BOLNIKA**, Edit Rotner, VFT
- 11.20 – 12.05 ZDRAVLJENJE BOLEČINE**, Slavica Lahajnar-Čavlovič, dr. med.
- 12.10 – 13.20 ZDRAVSTVENA NEGA BOLNIKA, KI IMA BOLEČINE**, Mira Logonder, VMS
- 13.15 – 14.15 PRINCIPI PALIATIVNE OSKRBE IN PALIATIVNE ZDRAVSTVENE NEGE**, Tatjana Žargi, VMS

IV. DAN – ČETRTEK, 9.11.2000

- 08.00 – 8.45 SOCIALNA PROBLEMATIKA ONKOLOŠKIH BOLNIKOV IN PRAVICE S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA, POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA**, Irena Golob, VMS
- 08.50 – 9.30 PREVERJANJE ZNANJA**
- 09.35 – 11.00 PSIHOONKOLOGIJA**, Prim. Marija Vegelj-Pirc, dr. med. s sodelavci
- 11.00 – 11.30 Odmor**
- 11.30 – 12.30 PSIHOONKOLOGIJA**, Prim. Marija Vegelj-Pirc, dr. med. s sodelavci
- 12.35 – 13.00 Zaključek seminarja**, Marina Velepič, VMS, Brigita Skela Savič, univ. dipl. org., VMS

2. evropska konferenca "HUMOR IN ZDRAVJE"

16. - 18. november 2000

V Sloveniji že od leta 1996 sistemsko izvajamo izobraževanje za pozitivno zdravje. Vključujemo nove vsebine novega javnega zdravstva.

Razvili smo projekt: "Humor in zdravje". Postal je sestavni del redne dejavnosti v nekaterih družbenih sektorjih. Med prvimi je pristopilo zdravstvo. Kar nekaj uporabnih izkušenj že poznamo s področja zdravstvene nege.

Udeleženci želimo opozoriti vsakega posameznika, poiskati in združiti tiste, ki imajo že nekaj dobrih izkušenj, pridobiti in širiti znanja za kakovost življenja, vzpodbuditi raziskave humorja v povezavi z zdravjem.

Letos organiziramo 2. evropsko konferenco "HUMOR IN ZDRAVJE" od 16. - 18. novembra v Hotelu Park na Bledu.

Vabimo bralce UTRIPA, vse, ki jih tema zanima, k aktivni udeležbi. Lahko se vključite v štiri vsebinske sklope. Humor obravnavajo z vidika zdravja in sicer:

1. Humor in nasmeh kot sestavina dobrega počutja,
2. Humor kot pozitivno sporočilo,
3. Humor v praksi,
4. Humor in raziskave.

Konferenca bo potekala v angleščini z zagotovljenim slovenskim prevodom.

Prijave sprejema Društvo za promocijo in vzgojo za zdravje Slovenije,
Hmeljarska 3, 3310 Žalec

Prijave sprejemamo po telefonu-telefaksu: 03 / 5719 039 ali internet: <http://www.drustvo-pvzs.si>
Tu je na voljo prijavnica.

Rok prijave za pisne prispevke, posterje je 2. 11. 2000.

Izvleček vsebin članka ali posterja pošljite v angleščini.

Kotizacijo 27 000.00 SIT izvolite nakazati na ŽR 50750-678-79708 AAP Žalec.

Rezervacijo hotela sprejema
Monika Repinc, Hotel Park Bled

faks: 04 / 74 15 88, telefon: 04 / 7481 023

Medčloveški ...

SEJEM
MEDILAB

7. MEDNARODNI BIENALNI SEJEM
MEDICINSKE IN LABORATORIJSKE
TEHNIKE, FARMACEVTIKE,
MATERIALOV, REHABILITACIJSKIH
IZDELKOV IN STORITEV

24. — 27. OKTOBER, 10.00 — 18.00

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE V LJUBLJANI

LJUBLJANSKI SEJEM

KONGRESNO TURISTIČNA AGENCIJA ALBATROS BLEĐ

Tel.: 04 5780 350

Fax.: 04 5780 355

e-mail: albatros@albatros-bled-sp.si

<http://www.albatros-bled-sp.si>

SPECIALIZIRANA TURISTIČNA AGENCIJA ZA PRIPRAVO IN IZVEDBO STROKOVNIH, KULTURNIH IN POSLOVNIH SREČANJ

- PROFESIONALNA KONGRESNA ORGANIZACIJA
- SVETOVANJE PRI IZBIRI KRAJA IN KAPACITET
- PRIPRAVA IN IZVEDBA SREČANJA
- EKSKLUZIVNI ORGANIZATOR KONGRESOV V FESTIVALNI DVORANI NA BLEDU
- POPOLN TURISTIČNI SERVIS
- PROGRAMI »PO NAROČILU«
- ORGANIZACIJA STROKOVNIH POTOVANJ IN OBISKOV KONGRESOV, SEJMOV IN RAZSTAV V TUJINI
- POSJOJANJE KONFERENČNE TEHNIKE (aparature za simultano prevajanje, od 8 jezikov in 700 slušalk, ozvočenje, konferenčni diskutni sistemi, LCD projektorji, dia projektorji, demo-deske, prenosni mikrofoni idr.)

GENERALNI ZASTOPNIK

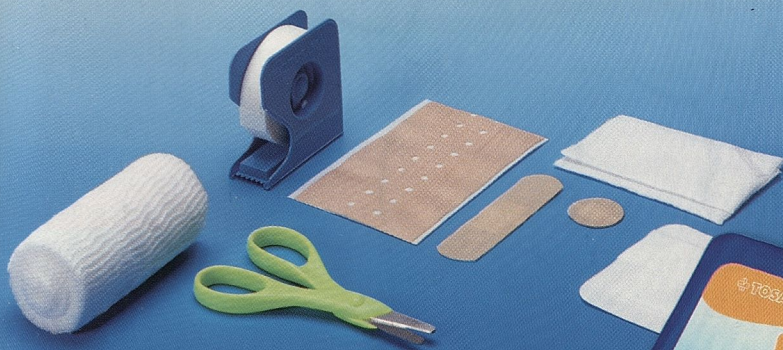

ZA IZPOSJOJANJE KONFERENČNE TEHNIKE V SLOVENIJI

Obvezna prtljaga

Viva - set

1 2 3 4 5 6

V **Tosami** se zavedamo, da nesreča nikoli ne počiva. Vemo pa tudi, koliko prostora zavzamejo klasični kompleti prve pomoči. Zato smo se odločili, da pripravimo izbiro obešank **Viva-set**.

Obešanke **Viva-set** so zelo praktične, saj jih lahko spravite že v malo prostornejši žep. Na voljo so v šestih različnih pakiranjih, ki se razlikujejo po vsebini.

Ne glede na to, kje vas doletijo nevarnosti, z obešanko **Viva-set** boste vedno pripravljeni nuditi prvo pomoč in oskrbeti lažje poškodbe.

Obešanke **Viva-set** vas čakajo v lekarnah, na vseh večjih prodajnih mestih in v Tosamini prodajalni.

Telefonska številka: 01 721 46 11, www.tosama.si

Bolečina boli.

K sreči proti bolečini nismo nemočni.

Lekadol pomaga:

- pri glavobolu
- pri zobobolu
- pri zvišani telesni temperaturi
- pri gripi in prehladu
- po operacijah in poškodbah
- pri menstrualnih in drugih bolečinah

Lekadol je najvarnejše zdravilo proti bolečinam, ki ga dobite brez recepta. Ne poškoduje želodčne sluznice, zato je posebej primeren za vse, ki imajo želodčne težave in jim odsvetujejo uporabo drugih analgetikov. Sirup Lekadol je primeren tudi za otroke starejše od 2 let.

Lekadol vsebuje paracetamol. Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in stranskih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

Lekadol
Proti bolečinam
toda brez
želodčnih težav

